

DOMOLJUB

Izkušaja vsak šetrek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

SLOVENSKEMU LJUDSTVU V PODUK IN ZABAVO. ❧

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petlitrsna (šestina „Domoljube“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezna številka se prodaja po 10 v. Čekovni promet pošiljno-hranilničnega urada št. 824.797.

Štev. 47.

V Ljubljani, dne 22. novembra 1906.

Leto XIX.

Šuklje o volilni preosnovi.

(Govor v državnem zboru dne 9. novembra.)

Veleposestniki.

Najboljše moremo po moji sodbi presojati novi načrt vol. reda, ako si ogledamo po vrsti nasprotnike te predloge. Pred vsem opozarjam na izjavi veleposestnikov. Prvo izjavo so podali češki konservativni veleposestniki na desnici visoke zbornice. Ta izjava je hvalevredna po obliki, lepa in plemenita po izrazu. Vredna je stranke, ki je dala avstrijski državi politike visoke misli, bogatega znanja in tako čistega značaja, da jih pač ne moremo prištevati onim »dvornim kulijem«, o katerih je govoril grof Sternberg. Kdo ne pozna mož, kakor Leon Thun, oba grofa Clam-Martinič, Karol Svarcenberg, Schönborn in drugi?

Ves drug vtis pa je name napravila izjava ustavovernih veleposestnikov. Najbolj me je presenetila pretirana narodno-šovinistična primes te izjave. Napravila je name vtis, da je govornik ustavovernega veleposestva na svoji harfi zapel melodijo, kakor jo navadno slišimo s Schönererjevega Olimpa. Bolje bi bili storili ustavoverni veleposestniki, ko bi bili upoštevali ona estetična čustva, kakršna smo opazili v izjavi konservativnih veleposestnikov.

Pisana gospoda.

Drugi nasprotniki pa, visoka zbornica, kako pisana gospoda je skupaj! Tu imamo v prvi vrsti potujočega pomočnika Sternberga (Veselosť) z njim ne polemizujem. Nato pride četa vsenemških sulicarjev (Veselosť) s stotnikom Schönererjem. Bojno zastavo nosi Stein in gospod Malik piska na svoji piščalki malo okusno, tembolj glasno (Veselosť) bojne koračnice.

In čudno! Pridružili so se jim češki radikalci; za njimi hlača polnoštevilna trojica slovenskih naprednjakov, ker četrtega že nekaj mesecev ne vidimo v zbornici.

Rekel sem že, da grofu Sternbergu nočem odgovarjati, radikalcem na levem in desnem krilu pa mi ni treba. Ako je na eni strani, osobito »pontifex maximus« vsenemške stranke, gospod tovariš Schönerer, nedavno v zbornici proklel in izobčil iz svoje cerkve vse grešne glave nemških parlamentarnih ministrov, poročevalca dr. Löckerja in vse ostale nemške stranke, češ, da so izdali in prodali nemški narod; in če na drugi strani isto trdijo o Mladočehih častiti češki radikalci in dr. Plaček — potem smemo pač trditi, da ena trditev drugo uniči. Oboje ne more biti resnično, in zato trdim, da na srečo nobena ni resnična. (Pritrjevanje.)

Odgovor dr. Tavčarju.

Rad bi govoril kar mogoče kratko. Vendar pa se moram malo obširneje baviti z govorom tovariša dr. Tavčarja. Naravnost priznam, da je govoril v zmerni obliki. Hvaležen sem mu za to, ne s stališča stranke ali z ozirom na naše koristi, ampak edino le s stališča dobrega okusa. Tolikrat se nam predbaciva, da smo kulturno zaostali, manj vredni narod. Govori se vedno o višji nemški kulturi. Ravno ta razprava pa napravlja v tem oziru poseben vtis.

Tudi pri nas so velika nasprotja med strankami kakor pri Nemcih. Trdim celo, da nikjer med nemškimi strankami ni tolik razpora, tolik prepada, kakor med slovensko ljudsko in napredno stranko. In vendar! Ako primerjate našo polemiko s psovkami in gnojnicami, ki jih meče Schönererjeva skupina na nemške stranke, ne smete nam oponašati, ako rečemo: Ti izbruhi vsenemškega mišljenja in čustvovanja ne diše ravno po kulturni vzvišenosti. Dovoliti nam morate, ako smo toli

drzni, da rečemo z znanim Seumejevim Indijancem: Mi divjaki smo le boljši ljudje! (Prav dobro!)

To priznanje pa velja le obliki Tavčarjevega govora, ne pa vsebini. Po vsebini sem zopet spoznal dr. Tavčarja, kakor sem ga našel v kranjskem deželnem zboru. V njegovem govoru je polno vidnih zofizmov, neutemeljenih supozicij, zvutih izrekov in zavilanj, kakor jih rabijo advokati na deželi. (Prav dobro!) To mi je dokaz, da zna dr. Tavčar prav dobro govoriti. Priznati se mu mora, da je »bon parleur«, kakor reče Francoz. Toda dr. Tavčar nima niti praška politične misli, politične doslednosti in razsodnosti. (Pritrjevanje.)

In to Vam hočem dokazati.

Dr. Tavčar se pobaha ter pravi: Mi slovenski naprednjaki smo se izrekli za splošno in enako volivno pravico že ob času, ko kranjski klerikalci še mislili niso na to. Pred očmi ima razprave dež. zbora l. 1894. Res je, da je takrat napredna stranka sprožila to misel. Toda dr. Tavčar je pozabil, kaj je govoril v tej zbornici dne 27. septembra 1905 o volivni preosnovi. Rekel je:

»Ker sodimo, da razmere na Kranjskem in med Slovenci sploh ne priporočajo splošne in enake volivne pravice; ker sodimo, da bi splošna volivna pravica vpeljala popolnoma neprorote volitve, zato smo sedaj proti tej volivni pravici.« (Cujte! Cujte!)

In dalje je rekel:

»Tembolj smo proti tej volivni pravici, ker smo in ostanemo na stališču, da je največja nesreča za slovenski narod, ker se toliko duhovnikov vtika v politiko. Dokler se v tem oziru radikalno ne izboljšajo razmere, tako dolgo se slovenska svobodomiselna stranka na noben način ne more navduševati za splošno volivno pravico.«

Tako je govoril v tej zbornici tovariš dr. Tavčar dne 27. septembra minolega leta!

Gospodje, to pa ni še vse! Očital je tudi v svojem govoru min. predsedniku in vladi, da je kar čez noč prišla v zbornico splošna volivna pravica. To je hotel dokazati tudi iz zgodovine drugih držav. Sicer je dr. Tavčar odsoten, vendar mi ne bode mogel odgovoriti, ako rečem, da zgodovino bolje razumem, kakor on. Njegovo zgodovinsko znanje je jako revno, in skliceval se je tudi le na zgodovino angleške ustave.

Toda, gospoda moja, komično je in le komično, da je dr. Tavčar mesec dni pozneje, ko je tukaj rohnol proti splošni volivni pravici, doma v kranjskem dež. zboru vložil nujni predlog, ki pozivlja vlado, naj poslanski zbornici takoj predloži načrt zakona po načelu splošne, enake in direktne volivne pravice (Posl. dr. Šusteršič: Ker se je tedaj še zanašal na barona Gautscha, ki je bil proti splošni volivni pravici!)

Gospoda moja, to je ali popolna politična slaboumnost, ali pa še kaj hujšega, o čemer se morda ne moti tovariš dr. Šusteršič. Tedaj je tovariš dr. Tavčar bil še pod vtisom Gaudcheve izjave z dne 5. ali 6. oktobra. Ta izjava vlade se je tedaj tolmačila tako, da je bil izprva baron Gautsch proti splošni, enaki in direktni volivni pravici. Dr. Tavčar pa je slab vremenoslovec, političnega vremena ne ugane. (Prav dobro!) Misli si je torej, napravimo volivcem ceneno veselje, vložimo nujni predlog, vlada na Dunaju bode že poskrbela, da ne bode nič iz tega.

Ako ima tovariš dr. Tavčar pogum, da Mladočehom in njihovemu voditelju, g. dr. Kramafu, predbaciva varanje volivcev, vprašam Vas, gospodje, kako naj označim to postopanje g. dr. Tavčarja? (Dobro! Dobro!)

Še več! Izpraznil je polno skledo svoje jeze nad mladočehskim klubom in izgovoril tudi spomina vredne besede: »Nikdar ne pozabimo, da je bil ravno g. dr. Kramaf, ki je nas na Kranjskem porazil, zadušil in zadavil.« Očital mu je tudi še posebej, da ni poklicana nobena svobodomiselná stranka, naj bi opravljala posel rablja proti drugi svobodomiselní stranki.

Jaz ne vem, ali si bodo dr. Kramaf in mladočehski klub posebno polagali na srce to očitjanje in ali jih bode mučila vest. Ko bi se to pa le zgodilo, moral bi jih potolažiti, da so popolnoma nedolžni na umoru betlehemskih otrok. (Veselosť.) Povsem drugi vzrok so, ki uničujejo na Kranjskem Tavčarjevo stranko.

Prvi je ta: Bojé se splošne in enake volivne pravice samo zato, ker vedo, da so izgubili tla pod nogami. Kdo pa še gre za dr. Tavčarjem? Oglejte si to družbo! Nekaj plena željnih advokatov, nekaj uradnikov in trgovcev. Jasno je, da s tako družbo ni mogoče v volivni boj, ako nadejo privilegij in se vpletje splošna in enaka volivna pravica.

Drugi vzrok pa je, gospodje, osebna politična kvalifikacija g. dr. Tavčarja. Vprašajte danes najboljšie somišljenike dr. Tavčarja na Kranjskem in povedo Vam: »Dr. Tavčar je uničil našo stranko!« (Tako je!) Njegovo vodstvo, njegova nesposobnost za vodstvo je prouzročila propad njegove stranke. (Posl. dr. Šusteršič: On je naš najboljši agitator! — Veselosť.)

Gospoda! Iz hvaležnosti hočem predlagati v bodoči seji vodstva naše stranke, naj g. dr. Tavčarja v priznanje njegovih zaslug za hitri razvoj naše stranke izvoli za klerikalnega častnega člana. (Živahna veselost.)

Da, še več! G. dr. Tavčar je namenoma govoril o glasovanju v odseku dne 21. julija, ko so se razdelili mandati na Češkem. Govoril je skozi okno, hotel je nahuškat javno mnenje na Češkem proti mladočehskemu klubu in njegovemu vodstvu. Rekel je: »Dne 21. julija

je bil boj za čast češkega naroda. Tedaj je šlo za čast češkega naroda, za čast slovanskih narodov.«

Jaz nisem tega mnenje. Ko bi bil član odseka, mirno bi bil glasoval za ta kompromis proti častitim češkim tovarišem, ko so nemški in češki poslanci s Češkega glasovali proti kompromisu.

Dr. Tavčar pa je pozabil, da se je v odseku za volivno preosnovo glasovalo po imenih in da imamo stenografske zapiske. (Čujte!) Le čitajte v debelem zvezku stenografskih zapisnikov! Tu najdete, da je dne 21. julija sodeloval pri kompromisu tudi zastopnik Tavčarjevega kluba in je bil med onimi 28 poslanci, ki so glasovali za kompromis. (Čujte! Čujte!)

Gospodje, to je močan tobak, treba je mnogo drznosti človeku, da sedaj trdi kaj takega po takih dogodkih.

Tu se vam pripoveduje, da se mori svoboda na Kranjskem, da se duši napredek. In zakaj? Ker izginejo kranjska mesta!

Vendar pa Ljubljana obdrži svoj mandat, le dva mestna okraja se združita s kmečkimi.

Odkrito pa Vam moram reči, da je najnespametnejši predlog med vsemi, ki ga je stavil tovariš Plantan, tovariš Tavčarjev in njegov sprednik v odseku. Absolutno nemogoče je, da bi katerakoli vlada podpirala ta predlog. (Pritrjevanje.)

Da je še precej članov glasovalo za ta predlog, je edini vzrok, ker gospodje ne poznajo naših krajevnih razmer.

Jaz načeloma nasprotujem delitvi mest od kmečkih občin, ker taka delitev nasprotuje načelu splošne, enake in direktne volivne pravice. Najraje bi videl, da napravimo volivni red, kakor je na Nemškem in Francoskem. Priznam pa, da je med življenjem v mestih in na kmetih nekaj razločka. To sicer še ne opravičuje razločka v volivnem redu, pač pa se more do neke mere zagovarjati, da se ta razlika izrazi tudi v volivnem redu.

Toda na Kranjskem najdete pravzaprav eno samo pravo mesto, in to je Ljubljana. (Res je!) Vsa druga mesta in trgi pa imajo le zgodovinski pomen. Da je to istinito, je jasno iz naslednjega: Tovariš Plantan je sestavil volivni okraj, ki naj bi obsegal 32.000 duš. To število okrožim na gori, ker ta volivni okraj bi štel 31.999 duš. (Veselosť.) V ta okraj pa je združil nič manj ko 30 takozvanih mest. Tako šteje n. pr. Višnja gora 361 duš in je doslej volila v mestni skupini. Tu najdete pa še manjše kraje, v resnici vasi. Turjak n. pr. šteje 216 duš. Vsi pošteni ljudje in vsi kmetje. Trebnje šteje 178 duš, Goričane le 164 duš!

To vendar niso mesta, in kaj naj odgovori vlada na tak bedast predlog? In kako so sestavili ta volivni okraj! Združiti hočejo Senožče na Krasu neposredno pred Trstom s kraji ob Kulpi v vinorodni Beli Krajini in s kraji ob Savi na štajerski meji. Ti kraji pač nimajo nobenih skupnih interesov, nobene zveze. Združiti jih hočejo le zato v en okraj, da bi ta smrtinobolna stranka morda še enega svojega zastopnika poslala v visoko zbornico.

In enaki so drugi nasveti dr. Tavčarja in njegovih tovarišev.

Zupanom ne zaupa.

Tako je dr. Tavčar predlagal pri § 11. volilnega reda, naj se županom odvzamejo imeniki volivcev in naj jih sestavljajo politična oblastva!

Gospodje! dr. Tavčar z velikim ponosom govori o svobodomiselnosti, navdušuje se za boginjno svobodo. Toda ta boginja, pred katero kleči na kolenih, mora imeti na glavi paradni klobuk c. kr. okrajnega glavarja (veselosť) ali pa vsaj čepico c. kr. uradnega sluga.

(Veselosť!) Ravno tako ponarejena, navidezna in našminkana je njegova etika in njegova narodna zavest.

Krokodilove solze.

Slišali ste, kako se je hudoval zaradi neke notice, ki pripoveduje o razgovoru g. min. predsednika z odličnim poslancem. Rekel je: G. ministerski predsednik je hotel tega odličnega poslanca podkupiti.

Pretakal je grenke solze zaradi koroških Slovencev ter rekel: »Mi jih nemoremo in nočemo izgubiti; noben Slovan v tej zbornici ne sme pomagati pri eksekuciji koroških Slovencev.«

Ta ogorčenost je sicer umestna, toda kaj porečete, ako vprašam in trdim — četudi bi mi zanimal dr. Tavčar —: Od dobro poučene strani sem izvedel, da so prišli gotovi gospodje k gotovim vladam in jim rekli: Mi požremo vso volivno preosnovo, kakršna je, s kožo in lasmi, le en mestni mandat hočemo imeti na Kranjskem! (Čujte! Čujte!)

Obstreljeni zajci.

Gospoda moja! Ako je to res, potem je vsa narodna etika dr. Tavčarja jako dvomljive vrednosti. Sicer pa si je sam v zbornici zapel labudovo pesem, ko je rekel:

»Mi smo kakor obstreljeni zajci v tej zbornici, tarnali bomo, tožili in jokali.«

Dr. Tavčarju bi dal dober svet. Še vedno se čutim šolnika, tako tudi glede na štilistiko. Saj sem celo nemščino učil na neki nižje-avstrijski srednji šoli v višjih razredih. Zaradi tega mojega hudočelstva se bodeda morda jezila tovariša Stein in Malik. (Veselosť.) Toda istina je: Vedno sem pazil, da so učenci rabili prave primere. (Veselosť.) Dr. Tavčarjeva primera pa je jako slaba. Ako dr. Tavčar jemlje primere iz živalstva, naj ne govori o zajcih (Veselosť.), ker zgoditi bi se moglo, da bi rekel zloben šaljivec — kar jaz nisem — naj si izbere za primero drugo žival (veselosť), ki izraža svojo bolečino glasneje in mogočneje (poslanec dr. Šusteršič: In ima tudi dolga ušesa!) in ima morda daljša ušesa kakor zajec. (Veselosť!) S tem se poslovim od g. dr. Tavčarja.

Neenakosti — Korošci.

Res je, da volivna preosnova ne prinese povsem enake volivne pravice. Velika razlika je med volivnimi okraji. Posebno mi Slovani smo prikrajšani v primeri z Italijani in Nemci. Hočem pa biti pravičen, zato opozarjam, da se najde ta razlika tudi v okrajih posameznih narodnostij, posebno med Nemci.

Tu imate dunajski volilni okraj Rudolfsheim, ki šteje 75.000 volivcev in plačuje veliko davka. Ta okraj dobi enega poslanca, kakor mala skupina nemških Kočevcev, ki plačujejo jako malo davka. (Poslanec Wastian: To je zadnji kulturni ostanek Nemcev na Kranjskem!)

Pa tudi druge razlike najdemo v predlogih. Načelo je bilo, da se vsi stvarijo, kolikor mogoče narodno enotni volivni okraji. To se je zgodilo povsod, le na Koroškem ne in to nas peče. Še vedno imamo to staro neumnost, da se šteje prebivalstvo po občevalnem in ne po materinem jeziku. In celo po tem uradnem štetju je 53.000 koroških Slovencev razkosanih v pet volivnih okrajev s pretežno nemško večino. Izključeno je vsako upanje, da bi Slovenci kedaj dobili svojega narodnega zastopnika. Zato bi morali gospodje glasovati za izpremembe, ki jih bomo predlagali v nadrobni razpravi. Hotel pa bi za trenutek obleči nemškonacionalno kožo in s tega stališča bi drugače sodil o tej stvari. (Poslanec dr. Šusteršič Wastianu: V Vašo kožo! — Wastian: Moja bi mu bila pretesna, jaz nisem elastičen!) Da, Vaša bi mi bila pretesna!

Vendar pa ne soglašam z dr. Tavčarjem in dr. Vovšekom, ki sta trdila, da je teh 53.000 koroških Slovencev narodno izgubljenih. Jaz sem druge misli.

Mislim, da imam večjo pravico, tu govoriti, kakor dr. Tavčar, ki, če izvezamemo nekaj odvetniških zastopstev v Celovcu, pozna Koroško le, kakor se mi zdi, iz napitnice, jaz pa poznam Koroško, deželo in ljudi. Izpričali boste, čez dvajset let sem v zbornici, da nisem nikdar nespodobno in neprimerno postopal specielno glede na koroške zadeve. A koroški Slovenci niso nikakor manj vredni in izmed vas ne bo nihče hotel trditi, da tvorijo slabši populacionistični element, kakor njihovi nemški rojaki.

Ne pozabite, da je največji Korošec, ki ga sploh imate, Slovenec, namreč eden izmed najslavnejših fizikov XIX. stoletja, Stephan. Sam sem še govoril z njim slovensko, v »Slovenskem Glasniku« je priobčeval razprave o fiziki in imamo lepo vrsto njegovih pesmi v našem sladkem jeziku. Narodno mrtvi torej koroški Slovenci še niso.

Naš cenjeni tovariš dr. Steinwender mi dovoli, da govorim tu o otvoritveni vožnji, ki smo jo napravili v lepi koroški deželi pred enim mesecem in pol. Ganjen in vesel sem bil, ko sem se peljal v ljubki družbi dr. Steinwenderja (Veselost.) iz Beljaka proti karavanskemu predoru in ko smo, čim dalje smo se peljali, vedno bolj pogosto videli plapolati narodne slovenske trobojnice, ko sem videl to silno scenerijo, vpriporjeno po uradni od strani slovenskem ljudstvu na vznožju Karavank.

Tu ste videli stati na stotine oseb zbranih z narodno trobojnico v rokah in v sredi ogrode z velikanskim napisom: »Da smo tudi tu Slovani, — da slovensk' je Korotan, — narod naš dokaze hrani!« Skupno s tovarišem Oraschem sva čitala. (Medklci.) To se pravi, da stanujejo tudi tu Slovani, da je tudi Korotan slovenski, zato prinaša naše ljudstvo dokaze. Ta življ je sposoben živeti in ne boste ga vsesali. Sploh danes ni več tako lahko mogoče, da se raznarode celi narodi. Kaj bo zato sledilo takim stremljenjem? Ti volilni okraji so nalašč narejeni za nemško ljudsko stranko in pravi režiser, ki je spravil na oder to umešno delo, je cenjeni tovariš dr. Lemisch. Posledica te volilne geometrije bo sledeča: Na Koroškem se pojavlja in pridobiva tal stranka, ki je skozi in skozi popularna, namreč krščansko-socialna. (Poslanec Steinwender ugovarja.) Videli boste, da se posreči spraviti koroške Slovence v krščansko-socialni tabor in takrat se bo pokazal ta račun, da vam bomo lahko končno zaklicali latinsko kitico: »Vos non vobis melificatis apes«!

Ne smem biti obširen, gospodje, hitim h koncu, dasi bi lahko še veliko povedal. Prijatelji volilne preosnove naj bi sploh v tej razpravi več molčali, kakor govorili. Le mimogrede bi se rad dotaknil pluralitetnega načina volitev in izjavil v imenu svoje stranke, da se naša stranka ne bo izjavila za pluralitetni način volitev (Pritrjevanje), in sicer iz mnogih vzrokov, pred vsem pa uvažujemo, da se hoče pred vsem po volilni preosnovi doseči poravnava in odstranitev boja za volilno pravico.

V onem trenutku pa, ko uvedete pluralitetni način volitev, je prepreden popolnoma ta namen in prično se takoj novi boji za volilno preosnovo. Da bo volilna preosnova naljena, da je od dne do dne odpor slabši, vidimo jasno. Največjo važnost bi pa polagal na to, da se sklene volilna preosnova še ta mesec, in sicer še prej, ko se snidejo delegacije. Za to imam tehten vzrok.

Dve glavni vprašanji sta odločilni za Avstrijo, naravnost usodni za staro po viharjih sem in tja premetavano državo. Prvo vprašanje je ono o volilni preosnovi, ki se rešuje zdaj. drugo je razmerje z Ogrsko. Pravkar so naši poverjeniki zopet na delu, da prično s Sisifovim delom skleniti z Ogrsko saj na pol pametni dogovor. Izid teh pogajanj je pa odvisen večinoma od naziranja, ki se bo razvilo na Ogrskem glede na notranjo moč Avstrije.

Če se posreči, da rešimo do 25. novembra volilno preosnovo v zbornici, kar je tudi jako važno zato, ker moramo rešiti veliko velevažnih gospodarskih predlog, po katerih sega prebivalstvo (Živahno pritrdjevanje), potem je doprinesla Avstrija tak dokaz moči, da bo morala vplivati tudi na gospode Mažare. (Pritrdjevanje.)

S tem končam in izjavljam, da bo glasovala naša stranka za prestop v podrobno razpravo, pridrži si pa, da zavzame nasproti raznim točkam v podrobni razpravi svoje stališče in da bo ob tej priliki nastopila za svoje izpreminjvalne predloge. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje. — Govorniku čestitajo.)

Izobrazbi.

Črtice iz zvezdoslovja.

Še nekateri važnejši planeti.

Venera je najsvetlejša zvezda na našem nebu. Premika se ravno tako, kakor Merkur in vidimo jo nekaj časa na zahodu (Večernica), potem na vzhodu (Danica). Svoje ime je dobila vsled izvanredno legega sijaja. Venera se je namreč imenovala pri starih Rimljanih boginja lepote. Po velikosti je skoro popolnoma enaka zemlji, a razdalja od sonca ji je manjša, znaša samo 180 milijonov kilometrov. Kadar je na strani sonca kot zemlja, je oddaljena od nas le 38 milijonov kilometrov, a nam kaže temno stran in je ne vidimo. Okolu sonca obhodi pot v 224 dneh in se v istem času zavrti tudi enkrat okolu svoje osi, teraj isti pojav, ki smo ga že našli pri Merkurju in mesecu. Gotovo velja glede podnebnih razmer tudi za Venero isto, kar smo povedali prej o Merkurju, na eni strani večni dan, na drugi večna noč, samo da na nji sonce ne pripeka tako hudo, ker sije samo dvakrat močneje kot na zemlji. Ima tudi ozračje (atmosfera), polno oblakov. Ta planet ima neko lastno svetlobo, kakor sonce, tako da se vidi nekoliko razsvetljen tudi ko nam obrača temno polovico. Izvor te svetlobe nam je neznan.

Mars. Ta planet bi lahko imenovali drugo zemljo, tako ji je podoben. Ako bi prišel prebivalec naše zemlje na Mars, ne da bi o tem kaj vedel, bi gotovo niti ne mislil, da je na čisto drugem nebesnem telesu, ampak, da je zašel v kake druge kraje naše zemlje, recimo v Ameriko. Mars je tudi edini planet, o katerega smemo z neko gotovostjo trditi, da prebivajo na njem razumna človeška bitja, zato se zanj učenjaki in priprosti ljudje posebno zanimajo. Oglejmo si ta zanimivi svet!

Mars je sedemkrat manjši kot zemlja, premer mu je 6700 kilometrov v dolgosti, a od sonca je oddaljen 226 milijonov kilometrov, torej za celih 76 milijonov kilometrov dalje kot zemlja. Sonce se vsled tega vidi na njem nekoliko manjše kot pri nas. Seveda je tudi vzhoda na njem manjša. Za opazovanje je posebno pripraven, ker k nam obrača takrat od sonca razsvetljeno stran, ko nam je najbližji.

Najprvo opazimo, da ima naš sosed atmosfera in ozračje, ki je kakor zemeljsko napolnjeno z vodenimi parami, iz katerih se delajo oblaki. Kjer so oblaki, tam gotovo tudi dežuje. A na Marsu ne dežuje tako pogosto kot na zemlji, kajti njegovo nebo se vidi večinoma jasno. Popolnoma na severu in istotako na jugu se blišči večni sneg in led, ki se poleti pri kraju nekoliko staja, a pozimi se njegov obseg zopet poveča. Torej vse prav tako kakor na zemlji. Nekatera leta so opazili, da je na jugu poleti popolnoma skopnel sneg, kar se na zemlji nikdar ne zgodi. Popolnoma na južnem koncu zemlje je namreč ravno tako mraz, kakor popolnoma na severu, zato imamo Severno in Južno Ledeno morje. Letni časi so na Marsu podobni zemeljskim, samo še enkrat tako dolgi so, kot naši. Mars se namreč zavrti enkrat okolu sonca šele v 687. zemeljskih dneh, ima torej dvakrat daljše leto kot mi, in vsak letni čas traja celih šest mesecev. Tudi Marsov dan je nekaj minut daljši od našega.

Na njegovi površini vidimo temne in svetle pokrajine. Temni deli so morja, svetli pa suha zemlja, ki bolj odbija svetlobo kot voda. Naša zemlja je do treh četrtin pokrita z vodo, samo ena četrtnina površja odpade na suho zemljo, pri Marsu pa je približno vsakega polovica. Tako velikih morij tam zastonj iščemo, kot so pri nas, vidimo le manjša, in še ta so bolj velika jezera kot morja. Večkrat preplavi morje okolu ležečo suho zemljo. Uganjka so zvezdoslovcem takozvani Marsovi kanali. Tako imenujejo sive, od 1000 do 5000 kilometrov dolge in do 100 in še več kilometrov široke črte, ki se vlečejo v ravni smeri, včasih tudi v loku po njegovi suhi zemlji in spajajo med seboj posamezna morja. Eden se križa z drugim, tako, da je vse podobno nekaki mreži. A še bolj zagonetno je, da se pojavi večkrat kak nov kanal. Neki znameniti italijanski zvezdoslovec je opazoval, kako se je najprej pokazala nejasna senca, čez nekaj dni je videl tam bele pege, potem je postala ona senca jasnejša in že drugi dan je bil kanal gotov. To vse se je zgodilo v osmih dneh. Skoro si ne moremo razlagati postanka teh kanalov drugače, kakor da so jih napravili prebivalci Marsa. Seveda morajo biti oni mnogo bolj izobraženi in izurjeni kot mi, kajti graditi take kanale ni malenkost. Gotovo jim služijo zato, da vjamejo v nje ob deževju vodo, ki jo potem rabijo ob suši. Tudi barva Marsove površine se po letnih časih izpreminja. Pozimi je bleda, spomladi postane plavkasto zelena, ki je poleti še bolj izrazita, a v jeseni se zopet izgubi. To menjanje barve gotovo povzroča rastlinstvo. Neposrednih dokazov, da so na njem razumna bitja, še nimamo, a govori mnogo stvari zato in je tudi zelo verjetno. Kjer je rastlinstvo, so gotovo tudi druga organska bitja. Bodočnost nam bo gotovo to vprašanje razjasnila.

Ostalih planetov ne bomo nadrobno opisovali, ker to nima pomena, omeniti jih hočemo samo mimogrede. Jupiter, ki se odlikuje po svoji mirni in močni svetlobi med zvezdami, je največji planet v družini našega sonca. Iz njega bi se dalo narediti 1280 naših zemelj. A je tudi šestkrat dalje od sonca kot zemlja in se nam zato zdi majhen. Temne noči mu razsvetljuje petero mesecev, ki se neprestano gibljejo okolu njega, nekateri počasneje, drugi hitreje. Lahko si mislimo, da je to zelo krasno.

Saturn je posebno znamenit po svojem kolobarju in mesecih. V razdalji kakih 15 tisoč kilometrov ga namreč obdaja okoliinokoli kolobar, ki se z njim vred vrti. Ta kolobar sestoji iz samih majhnih teles, bolj rečeno iz prahu, in je širok 80 tisoč kilometrov, a debel

samo okoli 200 km. Tanjša stran je obrnjena proti planetu. Mesecev ima Saturn celo osem. Planet Uran je tudi večji kakor zemlja. V ogromni daljavi 3000 milijonov kilometrov se pregiblje okoli solnca in potrebuje za svojo pot celih 84 let. Zaradi oddaljenosti je za prosto oko neviden, solnce se z njega ne vidi večje kot nam Venera. Da ga z daljnogledom še vedno vidimo, je vzrok, ker ima on sam lastno svetlobo. Do leta 1821 niso poznali zvezdoslovci nobenega planeta, ki bi bil bolj oddaljen od solnca kot Uran, tega leta se je posrečilo odkriti nov planet, ki so mu dali ime Neptun. Po gibanju Urana, ki je bilo nekoliko drugačno, kot so ga proračunali, so sklepali, da mora biti tam blizu neke drugi planet, ki moti s svojo privlačnostjo Urana na poti okoli solnca. Ne da bi ga bili sploh odkrili, so naprej izračunali velikost njegovega planeta, njegovo težo, stezo okoli solnca in mu odredili mesto, kjer bi moral ta in ta čas biti. Neki zvezdoslovec je obrnil svoj daljnogled na preračunano mesto in kmalu zaznal novi planet. Sijajen uspeh človeškega uma! On je od vseh planetov najbolj oddaljen od solnca, ki mu sije 900-krat slabše ko nam. Brzovlak bi hodil od nas do njega 8300 let. Za svojo pot okoli solnca potrebuje 164 zemeljskih let.

Razun dosedaj opisanih planetov leta okoli solnca še nebroj manjših, največ jih je med Marsom in Jupitrom. Vsled njih majhne obsežnosti jih pa s zemlje s prostim očesom ne moremo zapaziti. Največji ima premer 382 kilometrov dolg, a najmanjši samo 9. Manjšega bi pešec lahko obhodil v šestih urah. Mi bi se tam čutili 500-krat lažje kakor na zemlji, ker je njih privlačna sila zelo majhna.

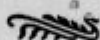
Zvezde repatice in kresnice.

Prikazni na nebu, ki so v prejšnjih časih povzročile največ strahu, so bili kometi ali repatice. Je v resnici nekaj čudnega, da se naenkrat pojavi na nebu zvezda z dolgim repom za seboj. Vsak komet navadno sestoji iz jedra, katerega ohlaja nekaka megla in se vse skupaj imenuje glava, in iz repa, ki ga vleče za seboj. Jedro je sijajnejše kot ostali deli in tudi bolj gost, medtem, ko skozi rep vidimo lahko zvezde na drugi strani. Bistvo kometov, v kakšnem stanju se nahajajo na njih snovi, ni prav natanko znano. Nekateri menijo, da sestoji njih jedra iz samih žarečih plinov. Zlasti nerazumljiv nam je njih rep, ki se razteza mnogo milijonov kilometrov daleč. Nekateri pa so tudi brez repa. Rep je vedno na strani komet, ki je obrnjena od solnca, prav kakor bi se solnca bal. Ko gre komet proti solncu, se vleče rep za njim, ko pa odhaja od njega, se pa obrne rep naprej in gre pred kometom in se vidi kot bi ga komet gnil pred seboj. V glavi se večkrat prikazujejo čudni pojavi. Leta 1882 je razpadla glava nekega komet, pred očmi zvezdoslovcev, ki so ga opazovali, naprej na dva, potem na štiri dele. Istotako se je razdelil drugi komet l. 1888, na tri dele.

Kometi se gibljejo podobno planetom okoli našega solnca v elipsah (pot, ki ima obliko prereza jajčeve lupine). A te elipse so bolj podolgate, kakor pri planetih, zato potrebujejo kometi več časa za svojo pot okoli solnca. Za enega, ki se je prikazal l. 1811 so izračunali, da obide solnce v 3000 letih, nekateri pa ga oblete že v sedmih letih. Na svojem potovanju pridejo nekateri tako blizu solnca, da jih greje 1000-krat bolj, kakor nas, in se nam ni čuditi, ako morajo to predrznost plačati s svojo glavo. Solnce jih potegne k sebi. Imamo tudi komete, ki niso stalni spremljevalci našega solnca, ki pridejo iz daljnjega vesolja samo v goste k solncu in jo potem zopet odkurijo naprej, ne da bi se še kdaj vrnili. Vsak komet,

ki potuje v tolčki oddaljenosti od solnca kot naša zemlja s hitrostjo 42-tih kilometrov v sekundi, uide privlačni sili našega solnca in ga to ne more prikleniti k sebi. Hitrost ga reši.

V zvezli s kometi so meteori ali kresnice, kakor jih ponekod imenujejo. Večkrat se vidi ponoči, kako se naenkrat potegne po zraku svetla črta, ki se kmalu izgubi. Mi pravimo, da se je utrnila zvezda. Ta pojav je predmet mnogih vraž in praznih ver, dasi je čisto naraven. Na mnogih krajih zemlje je padlo z neba kamenje, kateremu pravimo meteori. Nekateri so zelo veliki in tehtajo do 500 centov. Na površju so polni lukenj, kakor da bi bili goreli. Glavna sestavina je železo. Ti povzročajo takozvane zvezdne utrinke. To kamenje potuje tudi po vesolju okoli solnca in če pride zemlja v njih bližino, jih seveda potegne zemlja k sebi. Ko pridejo do zraka, se vsled silne hitrosti hudo drgnejo (ob njega) in pri tem nastane tako velika vročina, da zagore. Če so majhni, izgore popolnoma, predno pridejo na zemljo. Nekateri imajo tako veliko hitrost, da uidejo privlačni sili zemlje, če tudi se ji tako zelo približajo, da grede že skozi zrak in se tudi razžare. Dolgo so se zvezdoslovci mučili okoli vprašanja, odkod prihajajo ti meteori. Naposled so prišli do zaključka, da jih pošiljajo kometi. Primerjali so pota kometov s poti teh kamenov, ki krožijo v celih rojih okoli solnca, in našli, da se pota popolnoma zlagajo. Iz te enakosti potov so potem sklepali, da so meteori ostanki planetov. Plini, iz katerih sestojijo planeti, se v vesolju, kjer je do sto stopinj Celzija mraza, ohladi in spremeni v kamenje, in ko zemlja pride na svoji poti v bližino njih poti, se vsujejo na njo.

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

V državnem zboru se sedaj vrši boj za splošno in enako volivno pravico. Odsek jo je odobril, toda vse te sklepe pa mora še drž. zbor potrditi, da bodo imeli veljavo. Delo gre precej hitro od rok. Več kakor dve tretjini vseh poslancev je za volivno pravico in zato bo gotovo v kratkem vsa potrjena. Nasprotniki seveda napenajo vse sile, da bi to preprečili, toda premalo jih je in vse njihovo vpitje je zastoj. Pretekli teden so se pa v tem boju poslužili takih sredstev, da jih obsojajo vsi pošteni ljudje. Ravno na naše poslance so vsi nasprotniki posebno hudi, ker vedo, da so odločni zagovorniki splošne in enake volivne pravice. Združili so se naši trije liberalci dr. Tavcar, Ferjančič in Plantan in pa najhujši Nemci in so upili in zmerjali na vse strani. Največ sta pretpela Šusteršič in Šuklje. Ker so naši liberalci prebojazljivi, da bi sami zabavljali, so povedali vse laži, ki jih je »Narod« nosil vsenemškemu poslancu Štajnu in ta je zmerjal. Dr. Šusteršiču je rekel, da je on kriv, da bo nova volivna reforma prodrla in ga zmerjal kakor kaka baraba. Šukljeju je celo očital goljufijo. Pa vse se je povrnilo. Šusteršič in Šuklje sta vstala in odgovorila in vsi državni poslanci so jima izrekli zaupanje in naj nikar ne gledata na take smrdljive ljudi, kakor so oni Nemci in kakor slovenski liberalci. Posebno Čehi so bili hudi. Rekl so, da je sramota, da slovenski liberalci grede z najhujšimi Nemci in da jih je sram, da so sploh kdaj imeli s slovenskimi liberalci kaj opraviti. Tako se krivica sama maščuje. Hoteli so škodovati našim poslancem, ki se trudijo za novo volivno pravico, a pri tem so sedaj sami naj-

bolj na škodi, ker jih sedaj vsi prezirajo in zaničujejo že zato, ker izdajajo Slovence s tem, da se vežejo z najhujšimi Nemci in zato, ker širijo po svetu laži in obrekovanje od naših poslancev. Dr. Šusteršič jim je rekel, da bode že ljudstvo pri volitvah obračunalo z njimi. Volitve bodo pa namreč gotovo še to zimo. Ministrski predsednik je že poklical nekatere deželne predsednike k sebi, da jim da navodila, kako se imajo obnašati pri prihodnjih volitvah.

KANCELPARAGRAF.

Kaj je pa to? Človek ima že navadno strah pred vsakim paragrafom, ker pravijo, da je vsak tako zvit, da se lahko tudi narobe obrne in ga zastopijo samo dohtarji in sodniki. Toda ta »kancelparagraf« je pa posebne vrste zverina, ker bi bil grizel samo neki stan. Na videz bi škodoval samo duhovnikom, v resnici pa tudi kmetom in delavcem. Razložimo torej, kak je ta »kancelparagraf«. Ko so naši liberalci obupali, da bi preprečili volivno reformo, so pa predlagali v odseku to-le: Noben duhovnik se ne sme nič vtikati v javne zadeve. Če na primer duhovnik na prižnici pravi, ločitev zakona je protikrščanska in nikar ne volite takih ljudi, ki jo bodo vpeljali, tedaj bo dobil 3 mesece ričeta. Če duhovnik govori s par kmeti ali delavci in pravi, nikar ne volite takih poslancev, ki bodo odpravili krščanski nauk iz šol, ker potem bodo otroci popolnoma podivjali, marš v luknjo za tri mesece. Če bo slovenski duhovnik na meji na Koroškem in Štajerskem rekel: Ljudje, nikar ne volite Nemca, ampak Slovence, ker ta bo za vas delal, takoj bo moral za tri mesece v špekhamro. Sploh duhovnik ne bo smel niti ziniti o volitvah, niti o politiki in ne o državnem ali občinskem gospodarstvu, ker kakor hitro bo kaj rekel, ga bo prijel žandar in bosta šla malo na rajžo — za tri mesece. Tako bo torej vprašanje je le kedar. Liberalni poslanec Ferjančič, ki so ga izvolila gorenjska mesta za svojega zastopnika in ki še ni drugaz naredil, kakor s kravjim zvoncec zvonil v deželnem zboru, je stavil ta predlog. Seveda ni bil sprejet. Norčevali so se večinoma vsi poslanci, ker tako kunštnega človeka še niso videli. Marsikakemu duhovniku bi bilo še morebiti prav tako, ker sedaj ima vedne sitnosti, poti in letanje. Še celo socialnodemokratski poslanec Adler je rekel: Zakaj bi ravno duhovnikom jemali to pravico. Bodimo vsi enaki. Duhoven bo imel en glas pri volitvah, delavec enega, kmet enega, to je pravično. Govori lahko vsak za svojo stvar, saj ljudje so že toliko pametni, da bodo sami spoznali, kaj je prav in kaj ne. — Mi bomo pa še nekaj pripomnili. Kdor je hodil kaj dosti po kmetih je gotovo slišal marsikako odkritosrčno. Nikdar pa še ni slišal, da bi pošteni možje rekli, duhovnik naj bo tiho in naj se ne vtika v naše reči. Ljudje vedo, da jim on še kako po pravici pove. Velikokrat se pa sliši, če bi vsi dohtarji in advokati pustili politiko in druge reči, bi bilo pa veliko bolje, ker med temi jih je pa res zelo malo, ki bi kmetu v resnici dobro hoteli. To se sliši po kmetih in tako je tudi v resnici.

KRANJSKA POLITIKA.

V nedeljo je bil v Ljubljani javen ljudski shod, na katerega je prišlo okoli 2000 ljudi. Govorili so možje različnih strank. Naš so-mišljenik Gostinčar je govoril, kako se v naši deželi slabo godi onim, ki imajo deželno službo, ker naš liberalni deželni odbor tako slabo gospodarji. Reveži so posebno pazniki pri-silne delavnice, ki imajo za malo plače po 80 ur službe skupaj. — Ebin Kristan je pa govoril o razmerah na Studencu. Sploh so vsi ob-sojali liberalno gospodarstvo. No, saj ne bo

več dolgo. Bomo kmalu pomedli, da bodo odfrčale te smeti. — Veleposestniki, to je naši kranjski grofje in baroni, so pa volili dva poslanca v deželni zbor. 45, reci in piši petinštrideset glasov je bilo oddanih. Izvoljena sta baron Codelli pri Ljubljani in baron Born iz Tržiča. Imenitno je to. Sedaj ima 45 ljudi deset poslancev v deželnem zboru. In še vpijejo nekateri, da nova volivna pravica ni potrebna. — V četrtek je imela liberalna stranka svoj zaupni shod. 1500 vabil so poslali pa je prišlo le okoli 300 ljudi. Rekli so, da bodo sedaj začeli delati, ker sedaj so sami pripoznali, da do sedaj še niso nič delali. Mi smo jim to že večkrat povedali, pa so se jezili nad nami, sedaj so pa sprevideli, da je to res. Kar obstoji ta stranka, še ni naredila ne ene pametne stvari. Zabavljali so čez duhovne in čez posojilnice in čez mlekarne in čez zadruge. Kakšno delo je pa to? Kmetije so sprevideli to delo in zato so se oprileli posojilnic in mlekarin in zadruge in snovali so izobraževalna društva. Sedaj se pa liberalci ježe, če ne bodo pri prihodnjih volitvah dobili nobenega poslanca. Prav jim je, sedaj bodo želi, kar so sejali. Saj vendar ni nobeden več tako neumen, da bi mislil, da bomo Slovenci le z zabavljanjem kam naprej prišli. Na shodu so bili največ advokati, učitelji in le par kmetov. Pa še ti kar jih je bilo, so godrnjali, da se ne puste več za norca imeti in da zahtevajo, da se bo res delalo. Tudi učitelji so se pritožili, da jim ni všeč, ker liberalci niso nič zanje naredili. »Slovenec« je pisal zadnje dni, da sedaj, ko bo nova volivna pravica, se pač ne bo treba več veliko bojevati z liberalci, ker so ti sami s svojo lenobo poskrbeli, da jih ljudje ne bodo več volili.

IZID VOLITEV V BUDJEJOVICAH.

Burne občinske volitve so imeli, kakor smo že zadnjič omenili, v Budjevicah na južnem Češkem. V tretjem razredu so zmagali Čehi; volitve v drugem razredu se Čehi niso udeležili, pač pa so naskočili prvi razred. Toda zmage niso dobili tudi ne v prvem razredu. Tako so z nemško zmago v drugem in prvem razredu zaključene občinske volitve v Budjevicah. Nemci so z velikim veseljem oznanili svojo zmago nad Čehi in so celo razobesili le-pake po Budjevicah, kjer so naznanjali, da so pri občinskih volitvah oddali Nemci 2423, Čehi pa le 2065 veljavnih glasov. Tako so torej ostale Budjevice še vedno v nemški oblasti.

ZATIRANJE POLJAKOV V NEMČIJI.

Zalostne razmere na Nemškem Poljskem nam jasno kažejo, da si je postavila ona velika kulturna država nemška, kakor se imenuje, za svojo nalogo, da hoče zatreti vsako sled tujega jezika v mejah svoje države. Že zadnjič smo poročali, da si je izbrala pot, po kateri misli priti najlažje do svojega namena — ljudske šole. Prepovedala je ta kulturo-nosna nemška oblast ne samo učiteljem v šoli učiti v materinskem poljskem jeziku, ampak, kar je najhujše, prepovedala je celo poučevati otroke v šoli veronauk v rodnem jeziku. Ta prepoved je razburila Poljake do skrajnosti, zaplamtel je v njih srcih oni ponos, ki so ga imeli njih pradedi v veliki poljski državi, začutili so, da imajo v sebi še moč, da se upro tem vnebovpijočim krivicam. Zares, čudna je zgodovina poljskega naroda. Nekdaj tako velika, samostojna poljska država je sedaj razkosana med tri države, in se mora boriti za svoje najsvetejše pravice, ki jih ji hočejo izpustiti iz njenih rok. In vendar je poljska država do konca osemnajstega stoletja po moči, po obsegu in slavi nadkriljevala te države, katerim mora biti sedaj podložna. Notranji nemiri, domače vojne so jo pripeljale na rob propada in leta 1795 se je razdelila velika poljska država na tri dele. En del je dobila Avstrija,

drugi del Rusija, en del pa Nemčija. Tako je izgubila Poljska svojo samostojnost, ker se ni znala vladati, in sedaj mora pa prenašati rada ali nerada gospodstvo tujih vladarjev. Najhujše in najtežje breme morajo pa prenašati čni Poljaki, ki so prišli pod nemško oblast. Sicer se jim tudi v Rusiji ni godilo, Bog ve kako dobro, vendar so se v zadnjem času razmere ruskih Poljakov znatno izboljšale. Tudi na Ruskem so jim kratili njihove pravice, poljski jezik so izpodrinili iz šol in iz uradov, toda kakor rečeno, obrača se sedaj na bolje. Da se pa tudi avstrijskim Poljakom ne godi posebno dobro, pa spoznamo že iz tega, ker so popolnoma odvisni od Judov, popolnoma so v njihovih rokah. Poljaki so delavci, Judje pa gospodje.

Najslabše se pa godi Poljakom v Nemčiji. Ni še zadosti nemski vladi, da jim je vzela svobodo, da jim krati njihove pravice, sedaj jim hoče vzeti še njihov materni jezik. Toda vprašanje je, če se ji bo to posrečilo. Na čelu odpora proti tem krivicam pa stoji poznanski nadškof Stabilevski in tudi vsa duhovščina je izjavila, da je na istem stališču, kot nadškof, glede poljskega šolskega vprašanja. Mirnim potom je skušal poravnati te krivice, zato se je obrnil s prošnjo do nemškega cesarja Viljema, naj dovolj pouk v krščanskem nauku v materinščini. Toda nemški cesar ni hotel ugoditi prošnji, akoravno dobro ve, kaka krivica se godi s tem poljskemu narodu. Razna poljska društva pa nameravajo poslati odposlaništvo k papežu v Rim, katerega hočejo prositi naj posreduje glede na poljsko šolsko vprašanje v Nemčiji. Ako vse to ne bo nič pomagalo, si bodo iskali Poljaki drugo pot, da si ohranijo svoje pravice, in gotovo je, da se ne bodo kar na povelje uklonili nemškemu nasilstvu. S takimi krivicami širijo Nemci svojo kulturo med nenemške narode!

IZ FRANOSKE ZBORNICE.

Naučni minister je razložil v francoski zbornici vladni program glede na izvedbo zakona o ločitvi cerkve od države. Minister je izjavil, da francoska vlada ni protiverska, ampak brezverska, iz česar sledi, da francoski vladi ni prav nič mar, kaj dela cerkev. Toda kako dosledna je francoska vlada glede tega je le predobro znano iz njenega boja nasproti cerkvi. To je pokazal tudi naučni minister v svojem govoru. On hoče vsiljevati katoličnom verske družbe, noče priznati papežu pravice, ki jih ima kot vrhovni cerkveni poglavar tudi v francoski cerkvi in vendar je naučni minister brezverec, ki mu ni prav nič mar, kako hočejo katoličani živeti. Leta 1907 bo vlada zaprla cerkve; izgnala bo katoliško bogoslužje iz cerkva, a vendar pravi, da ji ni nič mar katoliške cerkev. Ne ve ne za Boga, ne za cerkve, hoče pa vključ temu odločevati o cerkvah. Tu se kaže velika doslednost francoskih framazonov, ki s tem svojim počenjanjem jasno kažejo, da niso le brezverski, ampak tudi protiverski.

SRBIJA.

Srbska vlada je najela pri francosko-švicarskih bankah 95 milijonov frankov posojila, da si nabavi nove gorske topove. Sklenila je tudi pogodbo s Francosko, da bo izvažala na Francosko prešiče. S tem je torej zagotovljen srbski prašičji in svinjski izvoz. Francoski minister za zunanje zadeve je izjavil da pogodba, ki je sklenjena med Francosko in Srbijo ni naperjena proti Avstriji. Srbski vladi je mnogo na tem da se konča carinski spor z Avstrijo. Zato je poblastila svojega poslanika v Rimu, naj se pogaja z avstrijsko vlado o tem, kako skleniti trgovinsko pogodbo in končati carinski spor. Srbska vlada je pripravljena odobriti carino, kakoršno zahteva Avstrija.

IZ RUSIJE.

Po Rusiji se je raznesla zopet vest, da se Japonska pripravlja na novo vojsko proti Rusiji. Neki ruski častnik, ki je bival dalje časa na Japonskem, trdi namreč na podlagi resničnih dejstev z vso gotovostjo, da se je začela Japonska v vojaškem oziru živahno gibati in da se pripravlja v kratkem času osvojiti si nekaj ruskega ozemlja na Daljnem Vzhodu. Koliko je resnice na tem se ne ve, menda bo ostalo le pri pripravljanju na vojsko. — Napadi in umori se ponavljajo od dne do dne po mestih in po deželi, ropa se po državnih in zasebnih blaginjah, kamor le doseže dolga roka ruskega roparja.

Listek.

Moč strasti.

(Špansko spisal Antonio de Trueba.)

(Dalje.)

III.

Komaj mesec dni je preteklo po poroki Rože in Lovra, in pri hiši je bilo že vse drugače. Povsod se je kazala umna roka mlade gospodinje. Pred enim letom namreč je bila umrla Lovru mati in ni bilo čuda, da je pri hiši čez leto vladal nered. Za silo je bil Lovro najel staro sosedo, ki je vsak dan prihajala v hišo in najpotrebnejše oskrbovala in urejevala. Ko pa je prišla k hiši Roža, je bilo takoj vse nekako pomlajeno; radostno je dihala povsod novo življenje. Zazelenela so na vrtu zelišča, trta se je povzpela visoko in samozavestno, podprta od nove moči, na gredah so zadehtele rože in vsak dan se je dvigal iz dimnika vesel dim pod oblake. Tudi Lovro je bil drugačen. Ves teden je razbijal v kovačnici in gonil meh, a v nedeljo — ej, da bi ga videli. Kakor nagelček, lep in rdeč nagelček. Srajca mu je bila bela kakor sneg in čevlji bleščeči kakor luč. Tako je hodil Lovro k maši, da se je marsikdo za njim začudil in rekel sam pri sebi: »Kdo bi mislil, da je kovač ...«

V nedeljo popoldne je bilo. Zvonovi so vabili k rožnemu vencu. Lovro je stal na balkonu, kadil in gladil Kapitana, svojega vrlega psa. Spodaj iz veže je stopila Roža, namenjena v cerkev.

Po poti je prišel Menhaka, posestnik ene sosednjih hiš. Čez ramo mu je visel suknjič, v ustih je imel pipo, v roki pa debelo palico.

Menhaka je bil mož štiridesetih let, šest čevljev visok in dva centa težak. Njegova moč je bila nenavadna. Popil je neizmerne množine vina in si v tem oziru sčasoma pridobil slavno ime. Velikan je obstal pred Lovrovo hišo in zaklical:

»Lovro, pojdi, greva pit! Kaj bi se držal kakor božji volec!«

»Ne grem,« je odgovoril Lovro; »šel bom k rožnemu vencu in potem v polje na mal sprehod, da mi bode bolj dišala večerja.«

»O, saj te poznam! Za groše ti je! U, pojdi!«

»Motiš se, Menhaka, če tako misliš. V lepi in prijateljski družbi mi tudi za tolarje ni mnogo!«

»Skaži se moža, pa ti verjamem!«

»Dobro! Da mi ne boš očital ne ti, ne drugi, da sem stiskač, pridem takoj za teboj!«

Menhaka je odšel svojo pot.

»Kam greš,« je vprašala Roža, ki je mimo-grede slišala zadnje besede moževe,

»Menhaka in tovariši hočejo po vsi sili, da bi prišel...«

»Kam? V gostilno?«

»Da.«

»Lovro, — za božjo voljo, ne hodi v gostilno in ne občaj s temi ljudmi!«

»Sem obljubil.«

»Ne bodi čuden! Taka obljuba ne velja.«

»Morda imaš prav. A če mi očitajo skopost, če mi mečejo v obraz, da sedim na denarjih in da pretipljem vsak vinar, predno ga izdam — to me jezi. Bodi! Danes grem zadnjikrat.«

»Bog daj! Lovro, zapomni si pa, da je težko kreniti z napačnega pota.«

In Lovro je odšel v gostilno, Roža pa v cerkev. Gostilna in cerkev nista bili daleč narazen. Po končanem opravilu je Roža nekoliko zaostala za ljudmi, da bi pogledala za Lovrom in ga prosila naj gre ž njo domov. Iz gostilne je stopila sosed, ki je popreje oskrbovala Lovrovo hišo. Pod predpasnikom je tiščala polno steklenico vina. S starim sta rada pila sladki trtin sok, in zato so ji ljudje radi rekli Botera (steklenica). Pila sta pa doma in to je bilo še dobro. Nad Lovrom je Botera kraljevala prav samovoljno in sedaj je bila malo jezna, da jo je Roža izpodrinila in zagospodovala sama.

»Ali čakaš svojega možička«, jo je vprašala in malo pomežiknila z očesom; »ne vem, če bo kaj, lahko čakaš do polnoči!«

»Do polnoči? — Kako morete o Lovru kaj takega trdit? Nima navade, da bi popival cele noči.«

»Boš videla, kdo ima prav, ti ali jaz! Za mizo sedijo kakor pribiti in prevračajo kozarce. Lovro se zapleta jezik že bolj, kakor Menhaki in pravkar je hotel še igrati.«

»Menda vendar ne«, je rekla Roža in zardela od sramu. Vrnila se je nazaj do krčme. Vstopila ni, pač pa obstala pod oknom. Lovro se je drl in jezik se mu je skoro že zapletal: »Vina na mizo, kakor sem dejal, in pa kvartal bomo — da mi ne boste očitali, da sem stiskač. Tolarji in cekini — kaj to! Saj jih kujemo!«

»Kuješ jih pa žene se tudi bojiš.«

»Žene se bojim? Brigam se zanjo. Zobe ji izbijem, naj mi le kaj reče.«

»Bravo, bravo«, je zakričala vsa soba in roke so zaploskale.

Ni bila jeza, kar je Roža takrat občutila v svojem srcu. Gani jo je in bolelo, da se je Lovro, ki ga je tako ljubila, tako zelo spozabil. Vstopiti se je bala in zato je poklicala Lovra kar pri oknu.

»Kaj želiš«, je vprašal in se približal.

»Pojdi greva domov!«

»Še jedli bomo, potem pridem.«

»Večerjo ti pripravim doma! Pojdi!«

»Ženka luba, ni tako«, se je postrani nasmešnil Lovro in se obrnil od svoje žene; Menhaka in tovariši so se na glas zakrohotali.

»Lovro, ljubi Lovro, pojdi! Slabo mi je, pospremi me!«

»Do doma že prideš sama. Skuhaj si juhe in leži!«

»Pojdi z menoj, Lovro!«

Lovro je malo zamrmral, a svoji ženi je hotel vendar ustreči. Vinski bratje so se zasmejali še bolj kakor prej in ga pikali s priimki.

»Ijubi Lovro, pojdi brž«, ga je še enkrat zaprosila Roža, ko se je obotavljal in se oziral po tovariših.

Lovrovo samoljubje je priklopilo do vrha. Zarohnel je nad svojo ženo:

»Poberi se, da te ne vidim!«

Roke so zaploskale in vinski bratje so ga zopet sprejeli v svojo družbo za mizo. To je bilo plačilo za izgovorjene besede...

Roža ni črhnila niti besedice. Iz oči se ji je vlił potoček solz in je odšla. Pred cer-

kvijo je za hip obstala, potem pa vstopila, da bi Najvišjemu potožila svoje gorje. Večna luč je trepetala pred oltarjem in razsvetljevala somrak po cerkvi. Roža je pokleknila v klop. Glava ji je počasi klonila na mrzli les. Molila je in Najvišji jo je razumel. Ko je Roža odhajala, so bile suhe njene oči, posušil jih je Najvišji, a srce ji je bilo še vedno žalostno, potrto.

Nekaj ur pozneje je bilo po dolini vse mirno, le valovi reke so šumeli. Zdajpazdaj se je v kovačevem stanovanju odprlo okno, skozenj se je sklonila ženska glava v tiho noč in prisluškovala — pa zastonj! In okno se je zopet zaprlo.

Ko je ura pri Materi Božji odbila že polnoči, se je Roži zazdelo, da sliši na mostu samotne, pretrgane korake. Spomnila se je, da je voda precej narasla, ker je jutraj močno deževalo. »Moj Bog«, je vzkliknila, »varuj ga nesreče!« Z ognjišča je vzela gorečo trsko in skočila na most. Kaj je videla? Nekaj črnega se je po štirih počasi pomikalo čez most kakor žival. In človek — pijanec je podoben živali. Bil je Lovro.

Podala mu je roko, da se je naslonil nanjo. Mož bi moral biti ženi opora, pa je bilo ravno narobe. Roža mu ni rekla nič žalega; iz nje je govorila samo ljubezen in ljubezen ga je pripeljala tudi domov in ga spravila v posteljo.

Zjutraj so prihajali iz bližnjih vasi ljudje in prinašali seboj orodje, ki naj bi jim ga popravil. Kovač je ležal. Roža ga je opravičevala, da je bolan. »Hm, ponedeljek je! Naj popravi do jutri, do pojutrišnjem, ker se mudi!« In so odhajali drug za drugim.

Lovro se je sramoval svojih napak in žena se mu je smilila. Predobra je bila zanj. Prosil bi jo oduščanja, pa beseda mu ni hotela z jezika. Zatrli jo je ponos. Pač pa si je za trdno obljubil, da ne bo več prestopil gostilniškega praga. Na misel so mu tudi prišle Rožine besede:

»Težko se je vrniti z napačnega pota.«

IV.

Dolgo je že, odkar se je bil Lovro prvičkrat po vseh štirih vrnil iz gostilne domov. Prisegal je takrat, da se nikdar več ne bo zgodilo. Poln lepih in dobrih sklepov je bil za bodočnost in kadar je pogledal svojo ženo, ga je bilo sram svojega dejanja. In vendar so bili vsi sklepi zastonj; prisegal si je, a prisege prelamljal in lagal sam sebi: postal je pijanec in mnogokrat je prišel domov po vseh štirih. Zjutraj se je kesal, ker je imel še težko glavo, popoldne je pa že zopet sedel med vinskimi brati in zapravljal denar, samo da ne bi ljudje trdili o njem, da je stiskač.

Ob dveh popoldne je Lovro hodil gorindol pred hišo in pestuje dveletno hčerko. Kovačnica je zaprta. Na kupu kovaške žlindre raste trava, znamenje, da kovač ne dela. Tudi v hiši in na vrtu ni prejšnjega reda. Lovrov obraz je blede in pod očmi modri kolobarji; obleka njegova priča o revščini. Dekletce v njegovem naročju je lično, vendar pa bolešno in žalostno. Da bi ga nekoliko razveselil, mu Lovro trga cvetlice, tudi ga ogovarja s prijaznimi in otroškimi besedami, da se včasih nalahko nasmeje.

Po poti pride Menhaka.

»Lep otrok je, Lovro.«

»Po vsej Biskajni ni lepšega«, odgovori Lovro veselo.

»Rad ga imaš.«

»Vse bi dal zanj. Malo slabotno je in bojim se, da mi ga Bog ne bi vzel.«

»Tudi jaz imam rad otroke, pa tak otročaj nisem kot ti.«

»Ha, ker jih nimaš! Sicer bi sam med njimi bil otrok.«

»Daj ga njej in pojdi z menoj!«

»Je ni doma. Šla je v mesto na trg, zato ne morem...«

»Pa doma bodi in pestuj!«

Menhaka je odšel v krčmo s trdimi koraki. Lovro je gledal za njim in obraz mu je bil mračen. V srcu so mu zopet vstajali dobri sklepi: »Nikdar več... tudi ne smem več! Denarja ni, ljudje tožijo nad menoj, Roža žalostna, vse narobe...«

Prišla je Botera s prazno steklenico pod predpasnikom. Že oddalec je klicala:

»Lej ga, postopača! Ali se ti je kladivo snelo? Ze štirinajst dni ga nisem slišala. Tako je dolgočasno, ko ni več slišati zvonkih udarcev! Kaj nimaš dela morda?«

»Nič ga nimam! Vse me je pustilo.«

»Kdo ti je kriv? Sam! Ljudje prihajajo, obloženi z različno šaro, kovača pa ni doma. Ali pa spi, ker ima težko glavo. In tako gredo, odkoder so prišli, ker nimajo potrpljenja. Daj vendar, bodi pameten!«

»Ne govorite praznih! Saj vas nisem najel!«

»Kakor hočeš! Svetujem ti tako, ker boš revež sicer; tudi tale tvoj otrok bo revež in tudi Roža.« Obrnila se je k dekletcu, ki se je igralo v travi, ga dvignila in ga poljubila. Smilil se ji je otrok in rekla je tiho: »Angelček moj, kaj te še čaka!«

Botera je odšla v krčmo po vino. Lovro pa se je storilo milo pri srcu, ker je razumel Boterine besede, ki jih je govorila otroku. »Kaj te še čaka!... Res je! Bog ve kaj nas še čaka, če bo tako! Na napačni poti sem in nič več ne smem dalje... Botera ima prav!«

Dvignil je otroka zopet v naročje in ga poljuboval, da se je otrok odmikal od njega, ker ni bil vajen njegovih poljubov.

Kmalu potem je prišla Roža z jerbasmom na glavi. Tudi ona se je zelo spremenila. Poprej rdeča lica so pobledela in ne samo za tri — za deset, dvanaest let se je postarala. Dekletce v očetovem naročju se je razveselilo, ko jo je zagledalo, stezalo ročice proti njej in klicalo: »Mama, mama, kruha!«

»Srček moj, lačen si? Ubožica! Kaj ti ata ni ničesar dal?«

Vzela je otroka k sebi in ga ljubkovala. Segla je v jerbasm in mu dala kruha. Otrok je bil res lačen, kajti Lovro mu ni bil nič dal, in tudi imel ni. Zato ga je Roža pokarala:

»Zakaj nisi šel po kruha k sosedom, če ga ni pri hiši? Saj bi ti ga bili dali!«

»Prosil da bi?«

»Zakaj prosil? Saj bi vrnili!«

»Meni ne bi dali, tebi pač in otroku...«

Saj vidiš, revež sem in postrani me gledajo. Nisem vreden, da sem oče angelu in soprog svetnici...«

»Ne govori tega! Pojdi, bomo jedli!«

Po jedi je dekletce zaspalo v materinem naročju. Roža ga je položila v zibelko, potem pa vzela vedro in šla po vodo.

Iz gostilne se je vračala Botera s polno steklenico. Zopet je vpila že oddalec Lovru, ki je sedel na balkonu: »No, kaj ni lepše doma, kakor gori«, in pokazala je z roko na gostilno na griču. »Tako je prav, ne pa vsak večer med pijanci!«

Botera je dobro mislila, pa dosegla je ravno nasprotno. Kovač se je spomnil svoje družbe in veselih pivčkov, spomnil se je sladke kapljice in zabave, in premagalo ga je. Vsi dobri sklepi so bili uničeni kakor že neštetokrat. Strast je vladala njegovo voljo in prišla ga je tudi ob najlepših trenutkih. Pozabil je, kar si je obljuboval, in noga mu je sama od sebe krenila na grič v krčmo.

Tudi sedaj je vstal in šel v škrinjo, kjer je Roža hranila svoj denar, ki ga je skupljala na trgu. Vzel je nekaj grošev in se odpravil brž, da ga ne bi zalotila žena.

Urno je stopal čez most. Zmotil se je. Roža se je vračala od vodnjaka s polnim vedrom in klicala za njim. Se ozrl se ni, kakor otrok, ki ga prime trma, ko ga kličejo. Roža je postavila vedro na mizo, ki je stala pri vežnih vratih in bila nalašč za vodo, sklenila roke in žalostno kriknila: »Bog se ga usmilil! Kaj bo z menoj in otrokom?« — Pritekel je pes, zvesti Kapitan, in se ji dobrikl, kakor bi poznal njeno žalost, njeno gorje: »Ljuba gospodinja, rad bi nosil tvoje križe, da bi jih mogel; od tebe pa me ne loči nihče in pri tebi sem najraje.«

(Dalje prihodnjič.)

Razgled po domovini.

Šentjanska železnica. V sredo, 14. t. m. vršila se je druga konferenca o pogojih za šentjansko železnico pod predsedstvom železniškega ministra. Poleg zastopnikov prizadetih oddelkov žel, ministrstva bili so prisotni zastopniki finančnega in poljedelskega ministrstva, dalje kot zastopnika dežele grof Barbo in Povše, od dolenskih železnic baron Schwegel in eksclencija Lihartzik. Kot zastopnik šentjanskih premogokopov ravnatelj Mayner. Navzoča sta bila drž. poslanec dr. Susteršič in dvorni svetnik Šuklje, kateri se je udeležil teh konferenc na posebno vabilo železniškega ministrstva kot poznavalec gospodarskih razmer prizadetih okrajev. Posvetovanje se v sredo še ni moglo skleniti, ker so morali drž. poslanci ob 11. uri v drž. zbor. Toliko se pa lahko reče, da je ugoden uspeh teh obravnav danes že zagotovljen. Konferenca se nadaljuje v ponedeljek dne 19. t. m. ob 9. uri in je žel. minister v svojih sklepnih besedah izražal prepričanje, da se že v bodoči konferenci preimenuje stvar zgradbe te lokalne proge definitivno reši na korist dežele Kranjske in prizadetih okrajev.

Zaupni shod so imeli pretekli četrtek, 15. t. m. kranjski liberalci v ljubljanskem »Narodnem domu« in sicer v njega tematičnih podzemskih prostorih. Skrivali so se torej, že vedo zakaj, ker so njihova dela hudobna in se boje luči. Prišlo je na ta shod, dasi je bilo povabljenih 1500 mož, le okrog 300 oseb. Tudi z dežele je bilo par kmetov tako nespametnih, da so prišli na sedmino liberalne stranke. Nespametne in abotne moramo imenovati tiste kmete, ki prihajajo na shod stranke, ki še ni nikdar najmanjše dobre stvari storila za kmeta; ki pa je neštevilokrat psovala in sramotila našega kmeta doma in na Dunaju pred poslanci vseh avstrijskih dežel. Kdo se ne spominja sramotilnih besed, katere je govoril dr. Tavčar v dunajski zbornici o našem kmetu, da je zarobljen, nerazodsen itd. Nešetokrat je liberalna stranka povdarjala v »Narodu«, da je stranka kapitalistov, gosposka stranka. Kako se more kak kmet obehati še na to stran-ko in v tem času, ko je izkopan že grob, v kate-terega bo kmalu legla. To mimogrede v premi-slek tistim zapeljanim možem, ki so prišli na shod liberalnih advokatov in raznih drugih skricev. Shod se je pričel ob polu 4. popolu-dne. Predsedoval mu je ljubljanski župan Hri-bar. Prvi je poročal advokat dr. Triller, ki je mrcvaril katoliško cerkev in duhovščino, kakor le on zna. Zahteval je ločitev cerkve od države, torej iste razmere, kakoršne je vstva-rila framasonska vlada na Francoskem. — Za Trilerjem se je oglašil metliški župan Jutraš, ki je priporočal, naj delajo liberalci na to, da se dolenska železnica podaljša do Karlovca.

Otrok se igral z medvedi. V Brockwayu v Ameriki se je zgodil v slovenski naselbini naslednji slučaj: Ko so bili ljudje pri maši, je nekaj vaških otrok šlo v gozd nabirat lešnike. Med temi je bila tudi štiri leta stara hčerka Nick Schweitzerjeva. Mala Margareta je pre-malo pazila in se je oddaljila od svojih tovari-šev ter zašla v grmovje. Ko so otroci zapazili, da male Margarete ni, so jo začeli iskati in so jo iskali do treh popoldne. Ljudem se je za-čelo zdeti čudno, zakaj otrok ni domov. Raz-nesla se je govorica da so vsi izgubili. Takoj se je zbralo 20 farmerjev, ki so začeli preiskovati gozd. Celo noč so iskali deklico, toda zastoni. V ponedeljek so se jim pridružili delavci ki so delali pri bližnjem prekopu. Iskali so do torka

dopoldne, ko so prišli v sredi gozda na sled mali stezici, ki je peljala na majhen griček s smrekami. Ob potu so dobili pisano pokrivalo. Neki mož je šel dalje v gozd in se je moral na nekaterih krajih plaziti po vseh štirih. Ob straneh je opazil odvrženo perje ptic in oglodane kosti jagnjet. Začel je slutiti nesrečo. Hotel se je oddaljiti, ko zagleda naenkrat čudovit prizor. Deklica je bila vsa vesela in je pozdravila moža ter rekla, da se je igrala z »majčkinimi lepimi psički.« Ljudje so prepričani, da so bili to mladi medvedčki in da so te zverine vzele deklico za svojo, ker ji niso storile nič hudega. Deklica je bila sicer lačna, a ne preveč, ker se je živela dva dni z lešniki.

G. Jutrašu povemo, če bodo liberalci podaljševali železnico, je ne bo Belokrajina nikdar videla. Kar se je do sedaj že storilo za to pre-potrebno železnico in se še bo, to so storili naši katoliški poslanci, zlasti dr. Susteršič in Šuklje. Na to se oglašajo kmetski zastopnik Jenko z Bernika pri Cerkljah. Ta zahteva, da liberalna stranka ustanavlja zadrage in poso-jilnice po deželi, češ do sedaj še ni nič storila za kmeta. Te besede so še najbolj resnične, kar jih je bilo slišati na shodu. Da bo pa tudi v bodoče samo pri teh besedah ostalo, o tem smo pa tudi uverjeni. Govorilo je še več dru-gih govornikov, med temi učitelj Zirovnik iz Št. Vida, ki si je zaslužil v »Slovenskem Na-rodu« lep priimek »bela vrana« in Lovric ali Perko s Poljan, ki je tožil, da v rojstni vasi dr. Tavčarja liberalizem nič ne napreduje. — Skoro pred izpraznjenimi klopi je govoril na-zadnje dr. Tavčar o splošni volivni pravici. Povedal je samo to, o čimer je njegovo gla-silo »Narod« že teden za tednom pisarilo. Za-bavljal je kajpada čez dr. Susteršiča in Mlado-čehe, ki so krivi, da ne pride dr. Tavčar in njegova tovariša Plantan in Ferjančič več na Dunaj. — Ob 7. uri je bilo vse končano in tema je zopet zavladala v »Narodnem Domu«.

Liberalni državnozbornski poslanci. Tavčar, Plantan in Ferjančič so se pristidili vsem slovanskim poslancem in tudi poštenim nemškim. Njihova zveza z Vsenemci je zbudila najhujšo obsodbo pri vseh poštenjakih. Ker se sami niso upali — imajo namreč preveč ma-dežev na sebi — zato so podšuntali dva naj-zloglasnejša poslance Steina in Malika, da sta napadala in psovala z najgršimi psovkami naše delavne in zaslužne može, zlasti dr. Susteršiča in Šukljeja. Mladočeški liberalni časopisi z najkrepkejšimi izrazi obsojajo to ostudno početje slovenske liberalne stranke, ki se na tako nečasten spomin za vedno poslavljajo od dunajske zbornice.

Umri je 14. t. m. ponoči v Št. Juriju pod Kamnom vikar č. g. p. Placid Ka imba-cher, ravno ko se je vrnil s sv. popotnico od nekega bolnika. Naj počiva v miru!

Samoumor vojaka. Dne 15. t. m. ob tri-četrt na eno popoldne, se je ustrelil v sirotiš-niški vojašnici v Celovcu, desernik Anton Smuk, od 17. pešpolka. Samomorilec je doma iz Trbovelj. Ustrelil se je s službeno puško ter se je zadel v srce in bil takoj mrtev. Samoumor je izvršil radi tega, ker se je ustrašil kazni, katero bi moral prestati vsled svoje krivde. Žalostno za vojaka, kateri se ustraši zasluženega ukora.

Nova telovadnica v Ljubljani. Ker ve »Slovenska krščansko-socialna zveza« ceniti vzgojni pomen telovadbe, najela je za svoje člane novo telovadnico v hiši delniške stavbe-ne družbe »Union«. Telovadnica je oprem-

ljena s popolnoma novim, najmodernejšim orodjem. Oni, ki žele pristopiti telovadnemu odseku »Slovenske krščansko-socialne zve-ze«, naj prijavijo svoj pristop še tekom tega tedna. Telovaditi se bode pričelo prihodnji teden.

Cena ovratnic se poviša s 1. decembrom za 10 odstotkov.

Sleparstvo cigánov z nepravimi kotli. Iz Šmarja pri Jelšah se nam piše: V nedeljo 1. t. m. prišli so cigani v šmarsko okolico in tam prenočili. Drugi dan so pa začeli svojo trgovino po raznih hišah. Prodajali so namreč kotle iz navadnega pleha, ki so bili obliki z neko tvarino, podobno bakru. S pretirano vsiljivostjo so ponujali ljudem svoje sleparsko blago in ga hvalili kot pristno bakreno. Še precej sreče so imeli. Mnogi so jim šli na rim, ki so ali kotle kupili ali nove za stare za-menjali. Zraven tega so pa cigani nasveto-vali ljudem, da naj prej, ko jih bodo rabili, napravijo mešanico iz jajc in pepela, z njo namažejo kotle in tako jih pustijo kakih 5 dni. To jih bo trdne storilo, da ne bodo tako hitro pregoreli. Nekdo je pa vendar bil bolj pa-meten, da je rajši svoj novi kotel s pilo poskusil in se prepričal, da je osleparjen. Na-znanil je to orožnikom, ki so že dopoldne napravili konec tej sleparski trgovini. Cigane so polovili. Cigani so se izgovarjali, da so sami poštenjakoviči, in da prodajajo blago, kakoršno so dobili iz tovarne. Pa na njih zagovarjanje se niso ozirali. Zaprli so jih. Pri preiskavi našli so pri njih nad 800 K denarja, kar priča, da so dobro tržili, ne samo pri nas, ampak tudi drugod še z večjo srečo, katere jih je pa žalibog v Šmarju zapustila. Kaj se bo nadalje z njimi zgodilo, vam poročamo.

Pogreša se od torka, dne 13. t. m., Lovrenc Loboda iz Podgrada št. 10. Imeno-vani je bil prevoznik s čolnom preko Save. Bil je majhne postave ter precej čokot. Sodi se, da je ob sedanjih precej veliki vodi se po-nesrečil. Ni pa izključeno hudodelstvo, ker, kakor se čuje, je imel pri sebi okrog 200 K. Ako bi se kje našel popisani, naj se blagovoli to naznaniti brzojavno na ime Blaž Loboda, Gradovlje, postaja Laze na južni železnici.

Krasen meteor videl se je v torek 13. t. m. ob 9. uri zvečer nad Brezovico. Bil je tako velik in svetel, da je bila zemlja za nekaj tre-notkov razsvetljena, kakor bi se v bližini bliskalo. Človek bi bil mislil, da se res bliska, da bi ne bilo nebo popolnoma jasno, ko se je videl ta krasen prizor.

Po polhovih kapah se zopet letos mno-go povprašuje. Ker pa letos bukovica ni obro-dila, tudi polhov ni bilo in ker so te kape od lanskih polhov gotovo vse razprodane, bodo morali prijatelji te čedne, cenene in gorke na-rodne noše potrpeti do prihodnje jeseni. Do

takrat naj pa nobeden ne pozabi, da tisti, kdor kupi in nosi polhovko, stori dobro delo že s tem, da pospešuje domačo obrt in podpira narodno nošo, ker polhovka je prava kranjska kapa, pri Nemcih še celo »slovenska kapa« imenovana.

Kmetijska zimska šola v Brežah je bila otvorjena 6. t. m., katero obiskuje 21 učenec.

Večjo plačo je dovolil celovski občinski svet mestnim delavcem. Potegnil bode vsak delavec na dan 2 do 3 krone. Plačo bodo imeli vedno enako pozimi in poleti. Stalni delavci bodo dobili po desetletnem službovanju vsaki dan 20 vinarjev več, kakor drugi mlajši delavci. In ljubljanski občinski svet? Ta je zvišal plačo delavcem, samo izplačal jim je ni.

Mestno policijo v Celovcu mislijo pomnožiti, ker dosedanje število, 30 stražnikov, ne zadostuje varstvenim potrebam, ker mesto vedno bolj narašča. Zlasti je promet v mestu bolj živahen, odkar je otvorjena karavanska železnica.

Duhovniške in cerkvene stvari. Premeščena sta čč. gg. Franc Smodej, kapelan v Prevaljah, za provizorja v Timenico; Ivan Sekol, kapelan v Smihelu nad Pliberkom, za kapelana v Prevalje. Prezentirana sta čč. gg. Anton Stres, spovednik in slovenski propovednik v celovškem uršulinskem samostanu, za župnjega Podkloster; Feliks Fiebing, mestni kapelan v Celovcu, za kanonikat kolegijalnega kapitlja v Brežah. — Umrl je beneditijat na Kalvariji v Celovcu č. g. Josip Söllner. Umrl je bil dalj časa rokodelski pomočnik in je bil še le s 33. letom posvečen v duhovnika. Dosegel je starost 83 let.

Usoda Amerikanca. V nedeljo, 4. t. m. je neki iz Amerike vračajoči se Hrvat, z imenom Stjepan Simić, doma iz Klanca, v Bistrici ob Dravi kleče na cesti molil in mimoidočim z znamenjem kazal, da naj ga umore. Mož je prišel iz Hamburga, hoteč iti v domovino. Imenovani je 38 let star, torej v najlepši dobi, pa vsled preostalih težav popolnoma upadel in bled. Po njegovem obnašanju so ga spoznali, da ni pri pravi pameti. Pri orožnikih, kjer je bil začasno zaprt, ni hotel ne jesti in tudi nič govoriti. Oddali so ga v deželno blaznico v Celovce. Pač trpka usoda je zadela nesrečnega. Kot brhek mladenič je šel v Ameriko in v najlepši moški dobi se vrača pohabljen na duhu in telesu v domovino.

»Ljudska knjižnica«. Naročnina na 10 snopičev te knjižnice stane za Nemčijo 2 K 50 v., za druge zunanje države in Ameriko pa 3 K. — Znesek se pošilja po nakaznici naravnost na »Katoliško bukvarno« v Ljubljani. — Odjemalcem po več izvodov ter prodajalcem »Ljudske knjižnice« obenem naznanjamo, da plačajo lahko vsak snopič posebej in pri pošiljavi zneska takoj lahko odtegnejo pripadli jim rabat.

Katoliška bukvarna. »Luč« v Želimljah. Morda so vaši cenjeni bralci takih misli, da je naša »Luč« v zadregi glede olja in da bi utegnili pešati, ker niste ničesar čuli od poletne veselice. Toda ne bojte se — »Luč« gori. Imamo čisto organizovano redna predavanja vsakih štirinajst dni. Obravnavajo se izumi novega veka — elektrika, parna sila, čita se živinozdravnik, pretresavajo razna vprašanja, ki so na dnevnem redu. Tudi alkoholu nismo prizanesli. V nedeljo, 11. t. m., je pa govoril ob natlačeno polnem prostoru g. Slavko Ravnihar. Izbral si je snov: Alkohol in kmetijstvo. Razpravljal je v izbornem govoru o velikem sovražniku kmeta — o alkoholu, nato pa govoril o umnem kmetijstvu po geslu: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal. Gospodu smo zelo hvaležni in ga iskreno vabimo, naj se kmalu zopet oglasi. — Velike nade stavimo na regulacijo, oziroma osuševanje barja. Čuti je, da se najne posojilo 4 milijonov in se utegne že spomladati pričeti.

Potem pač pridejo na vrsto naši hudourniki in vode, ki nam zasipajo in uničujejo travnike, da ni mogoče ničesar izboljšati, ker ni zadostne moči brez podpore. In tudi za to je z gotovostjo preskrbljeno — zakaj za naše hudournike je v najboljšem teku podpora 32.000 kron. Težko že čakamo te pomoči, da se tudi naša, doslej revna dolina vendar enkrat nekoliko opomore.

Umrl je v Kamniku pretekli petek č. g. vpokojeni župnik Anton Kerčon. Rojen je bil v Šmarjah na Dolenjskem 4. jan. l. 1833, v mašnika posvečen 30. julija l. 1857. Pokopali so ga v nedeljo, 18. t. m. Naj počiva v miru!

Korogova poveljstva v Ljubljani ne bo, kakor so pisali mnogi nemški, zlasti graški listi. Tako je povedal vojni minister Senaht našemu državnemu poslancu g. dr. Žitniku.

»Slovenski Narod« se silno huduje nad »Domoljubom«, ki je svaril pred hišami, kjer leži na mizi »Slovenski Narod«, ki tako ostudno piše zoper vero in cerkev. Mi to svarilo, ta opomin še enkrat ponavljamo in pravimo: z ljudmi, ki naročajo, berejo ali širijo ta najpodlejši frimasonski list, ne imejte nobenega stika. Čim dalje ste od takih ljudi, tem bolje za vas in za dušo vašo.

Novice iz Št. Vida nad Ljubljano. Mrtvo so dobili v sredo zjutraj 39letno Marijano Malenšek iz Broda. Prejšnji dan je hodila še okrog, zvečer je tožila, da ji je slabo, zjutraj je bila mrtva. — Na praznik sv. Stanislava so prevzvišeni knez in škof obiskali zavod, kjer so maševali in nato gojence obiskali v njihovih učnih sobah. Pri tej priliki so gojenci pokazali, da lepo napredujejo tudi v petju. V petju jih podučujeta g. kaplan Hybašek iz Ljubljane in g. prefekt Logar. — Otvoritev petega razreda na ljudski šoli je deželni šolski svet dovolil, a ob enem zahteva, da se opusti paralelka v 3. razredu in da se v 1. in 2. razredu vpelje celodnevni poduk. Najmanjši šolski otroci bi torej morali biti cel dan v Št. Vidu, ker opoldan domov hoditi bi bilo za večino predrago. Poleg tega nam manjka učnih močij in učnih sob.

Gorenjske novice.

Iz kranjskega okraja.

t Društvo za povzdigo perutnine. Preteklo nedeljo je bil ustanovni shod društva za povzdigo perutnine in malih domačih živalij. Važno vprašanje je sprožil gosp. Lehmann iz Bistrice, ki je bil izvoljen tudi predsednikom društva. Za podpredsednika je bil soglasno izvoljen č. g. svetnik Fr. Špendal, ki se zelo zanima za to važno stroko gospodarskega življenja. Shod je pozdravil tudi gospod Pirc iz Ljubljane, ki je društvo vsem toplo priporočil, zlasti z ozirom na sedanjo draginjo mesa.

g Bralno društvo v Naklem je priredilo v nedeljo Šaloigro »Pravda« s prologom, petjem in šaljivo licitacijo. Šaloigra »Pravda« je v resnici priporočljiva, ker nam kaže, kako neumne so tožbe. Igra se ponovi v nedeljo, dne 25. t. m.

V Škofji Loki se je začelo v prostorih katoliškega društva rokodelskih pomočnikov živahno življenje. Vrše se ob nedeljah predavanja; društvo je priredilo dve igri, ki sta bili dobro naučeni in izborni obiskani. Le tako naprej!

g Kmečka mlekarja v Cerkljah je dne 11. t. m. izplačala za mesec oktober udom nad 1600 K. Kaj ne, lep dohodek za kmeta!

g Pomen zadružništva je razložil gospod kaplan v Cerkljah navzočim udom, katere so nekateri begali, da je nepotrebno in škod-

ljivo, ker je »Kmečka mlekarja« ud »Gospodarske zveze« v Ljubljani. Ravno nasprotno je resnica. »Gospodarska zveza« je v teku tih let podražila surovo maslo od 20 na 30 vinarjev pri kilogramu. Ako pa mlekarja dobi več denarja za surovo maslo, lahko tudi dražje plačuje kmetom mleko. Trgovcem bi »Gospodarska zveza« nastavljala ceno surovega masla, ako bi bile vse mlekarne v »Gospodarski zvezi«; kakor določa kmetu trgovec ceno blaga, tako bi »Zveza« določala ceno surovega masla. In to bi bilo pravično. Tako pa meni kupec, ako ne dobim po »Gospodarski zvezi« surovega masla, obrnil se bom na mlekarjo, ki ni v zvezi in kateri manjka odjemalcev, zato pa tudi ceneje surovo maslo rada proda, samo da ga spravi v denar. Umevno je, da take mlekarne več škodujejo kmetu kot koristijo. Take mlekarne goje nezdravo konkurenco med mlekarjami v korist kupcem, na škodo pa kmetu. In ker dostikrat zlasti po letu zaradi pomanjkanja zveze ne morejo prodati svojih izdelkov, propadajo in zopet plačuje kmet. Zato je pa treba kmetu vsako za drugo natanko ogledati, predno pristopi in ne bo nepotrebnega strahu, plačevanja in tožarenja! Stori tako!

Iz kamniškega okraja.

g Čudno mora biti v mestni hranilnici, ker so celo liberalci pričeli razpravljati o njej v svojih listih. »Slovenski Narod« opisuje, kako je iz mestne hranilnice neko stranko, ki je prišla po denar, policaj hotel tirati pred sodišče. Prav po turško! Kaj poreče neki k temu župan Kraut?

g Kamniški župan dr. Kraut, ki se ne zmeni za nobeno delo, ampak mu je le, da širi liberalizem, se je zdel gnili, leni propadajoči liberalni stranki mož, ki ima vse lastnosti moža po njihovem kalibru. Sprejeli so ga v izvršujoči odbor liberalne stranke. Značilno za župana Krauta, pa tudi za umirajočo liberalno stranko. Če hočejo še kakega podobnega pogreba, naj prihodnjič pokličejo še Koschierja.

g Špitalič. V soboto, dne 17. t. m., se je ponesrečil sin Jurija Zidanška v Škregnu. Imenovani je šel v mlin in po nesreči zašel med kolesa, ki so ga zmečkala. Težko, da bi okrevljal. Ponesrečeni je vrl fant.

— Požar. Dne 18. novembra ob 11. uri ponoči je začelo goreti gospodarsko poslopje A. Orla v Velikem Mengšu. Pogorelo je gospodarsko poslopje, kozolec in svinjak. Gospodar je bil zavarovan le za malo svoto. Ogenj je zapazil 7-letni sinček, ki je ostale zbudil. Ker zažigavec ni mogel seči do strehe, je šel po kozo, na kateri se drva žagajo, da je nanjo stopil in zažgal streho.

Iz ljubljanske okolice

g V Šmartnem pod Šmarno goro so ustanovili Rajfaizenovo hranilnico in posojilnico, ki je na Martinovo nedeljo začela poslovati. Udje prvega načelstva so: Župan Alojzij Tršan, načelnik; odborniki pa župnik Janez Lesar in posestniki Janez Pipan, Franc Traven, Janez Ovcak. Bog daj obilo vseh!

g Nadučitelj Lavtižar iz Šmartnega in Žirovnik iz Št. Vida sta bila tudi na zaupnem shodu liberalne narodno-napredne stranke. Stariši, ali veste, kaj se to pravi, če učitelji vaših otrok pripadajo tisti stranki, ki z vsemi silami dela na to, da se uveljavi razporek, da se izbacne krščanski nauk iz šole, da se izpelje ločitev cerkve od države! Očete in matere, pozor, da ne bode prepozno!

g Tudi Črnagoj iz Barja in Grmek iz Sore nista smela manjkati na shodu slovenskih frimazonov. To je umevno samo ob sebi. Zapomniti pa si moramo besede, ki jih je Črnagoj govoril na shodu.

g **Girnek in Zirovnik** sta prava stebra narodno-napredne (framazonske) stranke, tako priznava ta stranka sama.

g **Črnagoju z Barja** pa to ni všeč in pravi, da so tudi mnogi drugi učitelji steber te stranke in da se bo sad in vseh njihovega dela pokazal v bližnji dobi, gotovo že pri prvem rodu, še bolj pa prihodnjih.

g **Liberalni učitelji ljubljanske okolice**, Zirovnik, Grmek, Črnagoj in drugi! Lepa hvala vam za tako odkrite dokaze vašega mišljenja in delovanja!

g **Ljubljanska okolica!** Pozor pred temi ljudmi, ki uče mlajši rod in ga vzgajajo — za narodno napredno stranko, to se pravi, ki pripravljajo tla francoskemu framazonstvu!

g **Zirovnikov recept.** Ta veliki gromovnik iz Št. Vida je na zaupnem shodu narodno-napredne stranke tako-le nerodno skrival svoje liberalstvo: »Stranka se ne vtika v verske zadeve, zahteva pa, da se tudi cerkev in vera ne vtikata v politične zadeve in obsoja zlorabo cerkve«.

g **Dobro, g. Zirovnik!** Vaša stranka naj se ne vtika v verske zadeve! Zakaj pa se torej zaletavate v zakrament sv. zakona, zakaj vam je krščanski nauk v šoli tako zelo na poti, saj je Kristus vendar katoliški cerkvi govoril besede: učite vse narode, ne pa liberalcem po Zirovnikovem receptu!

g **Ja, kako bi b'lo to lepo!** Ali poznate g. Zirovnik, zgodbo o Turku, ki je Hrvatoma sekal glave? Tolažil je vsacega, naj bo lepo miren: »Stoj mirno brate«, pri tem mu je pa glavo odrezal.

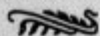
g **Zirovnikov recept hoče nekaj podobnega.** Narodna napredna stranka sme vse, sme tudi kristijanom vero trgati iz srca, prištaši Zirovnikovega recepta smejo ljudi odvajati od službe božje, smejo po gostilnah kar se dá udrihati čez duhovnike, čez katoliško cerkev in njene naprave, katoliška cerkev pa naj po Zirovnikovem receptu bo lepo tiho in gleda, kako krščanske glave lete v žrelo liberalnega brezverstva! Oj, kako bi se pri tem veselja topilo liberalno srce šentviškega Zirovnika!

g **Zirovnikov recept pa Ferjančičev kanclerparagraf!** Kako naidebna bratca sta to! Oba mlada, oba lepa, oba pa tudi jetična!

Iz blejskega kota.

Dolgočasno je postalo na Bledu. Če se človek ozre okrog sebe vidi na nebotičnih gorah, ki se dvigajo okrog bisera Kranjske, že mnogo novega snega. Na Bledu postajajo dnevi pusti in mrzli. Ni čuda, da so nas ostavili mnogobrojni izletniki, ki so se šetali še nedavno po naših lepih drevoredih.

Dan sv. Martina smo praznovali letos kaj slovesno. Blagoslovil se je novi stranski oltar presv. Srca Jezusovega. Ljudstva se je nabralo izredno veliko. Napolnilo je do zadnjega kotička prostrano novo cerkev. Navzočih je bilo več č. gg. duhovnikov. Tudi strogo liturgično petje na koru moramo pohvalno omenjati. Peli so domači cerkveni pevci pod vodstvom novega g. organista, rodom iz Primorske. Tako lepo ubrano petje, kakršno smo čuli ta dan mora navdušiti in povzdigniti vsakega vernika. Častitamo blejskemu cerkvenemu zboru in izražamo željo, naj odmeva tako petje še nadalje in v prospeh liturgične cerkvene glasbe pod praporom sv. Cecilije.

Dolenjske novice.

Iz ribniškega okraja.

— **Ogenj v Dolenjvasi.** Iz Dolenjevsi se nam piše: Dne 15. novembra popoldne okrog

polstirih je pričel goreti Miklavov kozolec, nato Ruparjev skedenj in Malinski hlev. S poslopji vred je zgorela tudi mrva, Ruparjeva kašča z žitom in kar je bilo pod streho, razen rešene živine. Kdor pozna stlačene hiše in gospodarska poslopja, večinoma še s slamo krita, si lahko misli grozovito pretečo nesrečo za veliko Dolenjo vas; lahko si razlaga vpitje zbeganega in prestrašenega ljudstva, to tembolj, ker je bilo veliko ljudi, posebno možkih, pri drvih v gozdu. Le hitremu nastopu ljudstva in neumornemu delovanju ribniške in domače požarne brambе — vsem prisrčna zahvala — se je zahvaliti, da imamo še svoja domovja. K sreči se je požar začel pri potoku; tudi veter je vlekel bolj od vasi ter nesel seboj ognjene šaple mrve proti Prigorici, kjer so bili pa tudi ljudje pripravljeni, da jih takoj pogasijo. Kakor čujemo, bili so posestniki zavarovani. Kako je ogenj nastal, se ne vé.

Iz Št. Ruperta.

d **Zaradi železnice Trebnje-Št. Janž** je imela Št. rupertska občina iz cele fare hrupno zborovanje in hranilnici in posojilnici v nedeljo 4. t. m. Vsi navzoči so ostro grajali, da se povsod drugod mečejo milijoni proč, a za našo železnico se boje dati en ali dva tisočaka več. Enoglasno so vsi zahtevali, da mora biti postaja v bližini Št. Ruperta; na ta način se ne bode koristilo samo ljudstvu ampak tudi železnici sami — ker je le na ta način upati, da se promet jako pomnoži. Vsi navzoči so sklenili, da se pošlje še ena prošnja na dež. odbor in na ministrstvo s podpismi. Več o tej stvari prihodnjč.

d **Nova šola na Kalu** je bila blagoslovljena in otvorjena 5. novembra. Blagoslovil jo je č. g. župnik iz Št. Janža I. Nemanič v navzočnosti g. nadzornika in okrajnega glavarja. Otroci so bili ta dan pogoščeni s pečenko.

Belokranjske novice.

Kap je pobrala v semiški župniji v kratkem času tri ljudi: dne 1. nov. štiriletno Ano Plut iz Vrtače št. 78, dne 3. nov. 53-letnega posestnika Janeza Judnika iz Kota št. 16 in dne 7. nov. 84-letno Marijo Stare iz Sel pri sv. Duhu št. 12. — Smrt je neizprosna: kosi staro in mlado.

Nekaj fantalinov vročekrvnih in norogavih rogovili večkrat po Semiču, seveda po noči, ko je njihov čas. Pošten človek ni pred njimi varen svojega življenja. Nekemu gostilničarju so na glavi puščali. — Upamo, da se jim bo kmalu umirila vroča kri v Novem mestu v luknji pri »ričetu in mrzli vodi«. Naj bi se taka sodrga pobrala v Ameriko, poštna mladina pa naj bi ostala doma!

Kolpa je ob zadnjem deževju na mnogih krajih prestopila bregove ter poplavlila polja in travnike.

Za župana občine Lokvica je izvoljen g. organist Alojzij Mihelčič. Častitamo! Bilo srečno in uspešno!

Občinske volitve v Semiču bodo v četrtek, dne 22. novembra.

Iz litijskega okraja.

d **Šmartno.** Zadnji čas so se pri nas vršile važne izpremembe. Odšel je kot kanonik v Novo mesto po štiriletnem delovanju častiti g. Anton Zlogar, prišel pa kot dekan dolejš poljski kapelan preč. g. Matej Rihar. Dne 28. oktobra je imel v cerkev svoj slovesni vohod. Vpeljal ga je preč. g. kanonik in arhidijakon Tono Kajdiž vzpričo 15 duhovnih sobratov. Bilo je veličastno in ganljivo je bil nagovor preč. gospoda kanonika. Cerkev je bila natlačeno polna. Zdi se, da se bo začelo novo plodono delovanje. Saj pa tudi čaka v cerkvi: križev pot, tolikanj razvpite orglje,

oltarji itd. **Para** je dobila sicer jako prijaznega, a za katoliško stvar in blagor svete cerkve odločnega dekana. V kratkem času je že večino obširne fare prehodil, obiskal in izpoznal. — Dne 14. novembra je bilo v fari večno čiščenje. Vse se je lepo izvršilo. Okolica je bila goreča. Šmartno po navadi mlačno, malomarno in brezbržno. Zato se tudi tako umiva. Obhajanih okrog 700. Pomagali so gospodje iz sosedstva. — Stara naša posojilnica je kupila lepo enonadstropno in na primernem mestu ležečo Škratovo hišo. V njej bo posojilnica in v kratkem ustanovljeno izobraževalno društvo z bralno sobo. Napravi se tudi velika dvorana za shode, igre in če liberalci ne bodo mirni, morda še nekaj drugega. — Umrl je po kratki bolezni v Gradišči eden najbolj katoliških mož Anton Zupančič. Bil je ključar gradiške podružnice. In kako hitro! 5. novembra je bil še pri mrtvaškem opravilu v Jablanici, 6. novembra je zbolel, 7. novembra je bil previden, 8. novembra zjutraj je umrl. »Dragocena pred Gospodovim obličjem je smrt njegovih svetih«. Počivalj v miru, vrli mož! — Zadel je kap 18. novembra zjutraj v Šmartnem znanega mizarja Jožefa Regalija, po domače Gorenjčka.

d **Sv. Gora.** Zapustili so nas naš dosedanji č. g. župnik Anton Medved in se preselili v Banjaloko. Bili so pri nas dvanaest let in kako priljubljeni, priča slovo. A sedaj čujemo, da neče nihče k nam. Vsak se mraza in burje boji. A naj ga mika in veseli tudi prekrasni razgled z naših gora. Ne, taki pa Svetogorci še nismo, da ne bi bilo nikogar k nam. Priljubljenemu gospodu župniku pa ključemo: Bog Vas živi še mnogo let in hvala prelepa!

d **Sava.** Tukaj je na železnici ekspedijent gospod Juch, ki je trd Nemec in ne razume nič slovenskega. Mi nimamo nič proti njemu kot osebi, ker je dober gospod in je njemu samemu hudo, da se ne more razumeti z ljudstvom. Zato je baje že stran prošil, a zastoni. Kar grajamo, je to, da železniška uprava kaj takega počenja. Na Savo pridejo ljudje iz vseh okoliških hribov, ki ne znajo blažene nemščine. Ali se bodo mar ljudje učili vsi nemško radi enega človeka? Prosimo nujno reda, sicer bomo drugače zaropotali...

d **Zagorje ob Savi.** Sedemštirideset let je stara, pa še pameti ne mara Terezija Podlesnik. A kje je žganje bara. Martinovo nedeljo se je tako žganja napila, da je čez tri dni umrla. — Zagorska cerkev v nevarnosti. Prednja stebra radi slabega temelja lezeta v tla. Obravnava je sklenila popraviti tlak in urediti kanal pod cerkvijo. — Županstvo je z ozirom na to, da smo na Kranjskem, sklenilo uradovati v obeh jezikih, a ne samo v nemškem, kot doslej, pa tudi ne samo v slovenskem, kakor je zahteval vrl odbornik H. — Fantek iz prvega razreda rad leta za železniškimi vozovi in se nanje obeša. Zadnjič ga je pa prijel voz premogovniškega vlaka za roko, a k sreči ga ni mnogo poškodoval. Doma naj ga primejo za ušesa, tudi ne bo škode...

d **Kresnice.** Lovska smola in nesreča. Ko je bil zadnjičkrat v Litiji semenj, so sejmarji gledali, kako so lovci obstrelili lepega srnjaka, a je ta skočil v Savo, jo preplaval in tako odnesel lovčemu pete. To je bilo že smola. Sedaj so ga dobili v kresniški fari ležati za nekim grmom, a je bil že gnij. S pečenko ne bo nič! Spet smola!

d **Javorje.** Iz Javorja se poroča »Domoljub« jako duhovita, a težka uganjka. Vprašajo namreč, kaj je to: »Moja u je šel po vodi?« In odgovarjajo: »Le plavajmo za njim!«

Iz kočevskega okraja.

d **Potoški Rus** — odvržen. V izvrševalni odbor liberalne stranke je dr. Tavčar privzel

ribniškega doktorja Antona Šiferja in s tem odvrget potoškega Ivota Rusa. Ta stranka je sploh, posebno pa še pri nas tako »pri koncu«, da so ji dali v pomoč ne več bojevitega Ivota, temveč padarja, da ji bo z flajsterki in rni-jami lajšal njene smrtne bolečine.

d Za krstno ime se je zmotil. Predsednik krajnega šolskega sveta v Novem Kotu Valentin Turk je menda menil, da je on Josip Turk c. kr. okrajni šolski nadzornik. Ta mož je namreč kar na svojo roko odstavil dosedanjega pomožnega učitelja Ivana Krečiča in oddal službo nemško - napihnjemu Leonu Pibrovcu, kljub temu, da je Novi Kot popolnoma slovenska vas občine Draga. No, c. kr. okrajni šolski svet v Kočevju je dal temu mogočnemu predsedniku vednost, da ni Jože, ampak Tine, ki nima ničesar opraviti pri takem nastavljanju učiteljskih moči.

d V tretje za župana je bil izvoljen 13. t. m. za občino sv. Gregor Matevž Oblak. Ta čast se mu je izkazala in to delo naložilo, ker je mož zvest pristaš S. L. S., skrben za občino in njene koristi.

d Pogorela Klunova parna žaga v Mali gori se bode zopet zgradila. Zgradba se je takoj započela in dobro napreduje.

Iz raznih krajev Dolenjske,

d Izjava. V 258 številki »Slov. Naroda« z dne 10. novembra mi neznani dopisnik podtika, da sem jaz sam pisal v »Domoljuba« št. 45 z dne 8. t. m. novice iz Mirne, med katerimi se obravnava tudi zadeva »za odkup bere.« Izjavim s častno besedo, da teh novic nisem jaz pisal in tudi nisem vedel ničesar o njih, dokler jih nisem bral v imenovanem listu. Prosim, slavno uredništvo »Domoljuba«, da mi tudi to javno potrdi v listu.

Pripomnim pa, da me veseli odlični nastop mojih župljanov v tem dopisu. Pisec pa mi do danes še ni znan.

Na Mirni, 12. novembra 1906.

Aton Kocijančič, župnik.

Op. uredništva: Izjavljamo, da vi niste pisali nikakih novic za »Domoljuba! Na čast vašim župljanom moramo izjaviti, da ima naš list v vaši župniji več jako marljivih dopisnikov.

Notranjske novice.

Vipavske novice.

n Nagla smrt. Pretekli teden se je peljala Marijana Grežar, doma s Polja pri Vrabčah, s svojim sinom v Trst. Mati je bila popolnoma zdrava, čeprav je bila stara že 84 let. Sin je korakal nekaj časa poleg konja, ko se vrne zopet na voz, najde mater mrtvo na vozu. Bila je žalostna vrnitev iz Trsta, ko je pripeljal sin mrtvo mater domov. »Čujte in molite, ker ne veste ne ure ne dneva«.

n Velikanska povodenj, kakršne ljudje že več let ne pomnijo, je bila ob zadnjem deževju v naši dolini. Silna voda je odvezla brv pri Dolenjem Zemonu, in razdela vsa pota in ceste močno.

n Hotel »Ilirija« v Bistrici, katerega je kupil gospod Vilič, je ves prenovljen. V kratkem se otvori.

n Na Martinov semenj je došlo dosti ljudstva in živine. Kupcev je manjkalo.

n Ponavljanje misijona se obhajali dne 15. t. m. na Premu. Pomagal je gospod Kunstelj iz družbe Jezusove in pa sosedni duhovnik.

n Na Colu je bilo dne 4. novembra celodnevno češčenje, ki se je kaj srečno obneslo.

Obhajanih je bilo nad 270 oseb. Zlasti so se odlikovali letos možje in fantje. Čast jim! Nanje se gotovo smemo zanesti, ko bo treba iti v boj za sveto in staro pravdo. Le tako naprej povsodi, po vseh vipavskih župnijah in kmalu bodo padle vse vipavske liberalne trdnjave, ker jim bodo izpodkopani temelji.

n V Vrhopolju so bile občinske volitve že pred dobrim pol letom. Vse se je pri njih vršilo pravilno, pri vsem tem pa »sladki Tonček« ž njimi ni bil zadovoljen. Pritožil se je na Postojno... In veliko spoštovanja in zaupanja mora uživati »sladki Tonček« pri gospodu Štefanu, ker se v Vrhopolju še vedno vlada po — Tončkovi želji.

n Volitve v cestni odbor bi bile morale biti že meseca julija, pa jih še do danes ni bilo. Ali ima tudi tukaj počasni Štefan svojo roko vmes? Morda mu pa zastala podraška bira dá toliko opraviti, da mora počivati vse drugo. Torej le lepo potrpinjo. Nemec pravi: »Gut Ding braucht Weile«. Slovenec pa pravi: »Vse lepo po vrsti, kot hiše v Trst«.

n Na Gočah so v zadnjem času naročili kar štiri vagonne umetnih gnojil, da zboljšajo svoja polja in travnike. Vipavci, posnemajte jih, ako hočete biti v resnici napredni.

n Mi pa ostanemo kakor smo b'li. Ko je stekla bohinjska železnica, so po vseh onih krajih, kjer žvižga »lukamatija«, izginili za vselej dolgočasni in počasni poštni vozovi. Samo pri nas je v tem oziru drugače. Ajdovska železnica teče že dolgo. Njeni »lukamatija« ni sicer prav »pri ta hitrih«, a vendar se ne ustraši nobenega, še tako brzega poštnega kljuseta. Kljub temu pa se še vedno prevaža ona stara in razrušena poštna omara vsaki dan dvakrat iz Ajdovščine v Gorico in nazaj. Ljudje si zastoni belijo glave, da bi razvozljali ta čudni in nenaravni pojav. Nekateri pravijo: Najbrž posestniki onih starih škatel še niso zadosti bogati. Drugi mislijo, da bi bilo škoda one stare škatle poslati v »penzijo«, ker so tako lepi ostanki iz starih dobrih časov. Tretji pa mislijo, da je najbolj varno prevažati pisma in denar po starem načinu. Kolikokrat se bere, da sta trčila dva vlaka skupaj in izgubljeno je bilo vse, da bi pa zadeli dve poštni omari skupaj, se pa ni čulo še nikoli. Četrta pa ne mislijo nič in ti se mi zde še najbolj pametni, ker premišljevat o taki prečudni neumnosti pač ni modro.

n Zaklad kopljejo. Nekemu Višenju se je sanjalo, da je pri starem gradu na Colu zakopan »šac« in sicer celih 18.000 goldinarjev. Kopali so že nekateri Višenci in tudi šest Budančev. Pa vselej so morali zbežati, ker jih je prepadla neka »prikazen«. Če se bo dala ona »prikazen« kako »panati«, no, potem bodo Višenci in Budančji še bogati. Mi jim to srečo gotovo privoščimo, želimo samo, da je ne bi iskali predolgo ali morda celo zastoni.

Iz Starega trga pri Ložu.

n Kdo je prijatelj svojega žepa, kdo prijatelj ljudskih koristi? Fižol je bil v naši dolini letos precej drag. K primerni ceni mu je pripomoglo konsumno društvo, ki je dalo javno oklicati, da plačuje fižol po najvišji ceni. Pri merniku je zvišalo ceno za krono. Seveda so bili tako tudi drugi prekupci prisiljeni plačevati po enaki ceni. Zdaj se pa jeze liberalni trgovci, češ, konsum je naš sovražnik in nam kruh izpodjeda. Ni res, konsum ni sovražnik poštenih trgovcev, proti izkoriščanju ljudstva pa mora nastopiti. Njegova dolžnost je, varovati ljudske koristi. Če pri tem v par letih ne zaboga vsak liberalni trgovec, ni kriv konsum. Društvo je s tem le pokazalo, da mu ni za lastni žep, ampak za blagor svojih članov.

Vsled opeklin umrlo dvoje otrok. Dne 31. oktobra je zadela delavčevo družino Strle v

Markovcu velika nesreča. Imenovanega dne je nesla žena zajuterk svojemu možu, ki dela na žagi g. Žagarja. Otroka — 26 mesecev staro hčerko in sedem mesecev starega sinčka — je pustila doma v zaklenjeni sobi. Hčerka se je morala pričeti igrati z ognjem v peči, ter si tako zanetila ogenj na svoji obleki. Sama goreča je opekla tudi malega brata. Deklica je umrla vsled zadobljenih opeklin še isti dan, fantiček pa čez dva dni. Žalostno za uboge starše, ki so s to nesrečo izgubili največje svoje veselje!

Kar tri krajne šolske svete so izvolili v starotrški občini dne 6. novembra, namreč za starotrško, igovsko in babinopoljsko šolo. Starotrški okrajni šolski svet zastopajo sledeči odborniki: Janez Krašovec, Matevž Mulc, Jernej Pojč, Jožef Škrbec in Ivan Turk.

n Kdor išče, ta najde. Naši liberalci — pravzaprav poliški Matiček in starotrški Štriftof v njihovem imenu — so toliko časa iztikali, da so iztaknili. Poliški Matiček se je hudoval, da je za sosesko Bloška policia premalo volilcev vpisanih v vol. imenik. Reklamiral je. Kaj je bila posledica? C. kr. okrajno glavarstvo v Logatcu je odločilo, da Bloška policia za naprej sploh ne bo imela svojega podžupana, temveč volila bo skupno z Obločicami. Ista usoda je zadela še štiri druge soseske v naši občini. To ponesrečeno delo je trud poliškega Matička, Štriftofa & Comp.

n Tudi najhladnokrvnejšemu človeku mora pri takih neumnostih zavreti kri. Ni čuda, da je še poliškega črednika obšla sveta jeza ko je izvedel o najnovejšem uspehu liberalnega Matička ter dal svoji nejevolji duška v teh-le besedah: »Pri nas na Bloški polici so možje doma! Ti h... i so nam še podžupana zapravili. Če se drži za bolj »študirana« slabši je. Kaj pravite Matiček, ali je opravičena jeza vašega črednika, ali ne?

n Čudno postopanje nekaterih posojilnic. Neka posestnica v naši dolini je hotela odstopiti od »Slavije« ter se zanašati zavarovati pri »Vzajemni«. A glej! Pride »Kočevska posojilnica in hranilnica« pri kateri posojilnica nekaj dolguje, ter pravi: Ne dovolim pristopa k »Vzajemni.« — Drug slučaj. Neka druga posestnica, zavarovana do sedaj pri graški, hoče le-to zapustiti ter se zavarovati pri »Vzajemni.« Žena dolguje pri »Ljubljanski mestni hranilnici.« Ta ji ne dovoli pristopa k »Vzajemni.« Res čudno! Vse nasprotuje našim podjetjem, a kljub temu krepko napredujejo. Liberalce in njihove zavode pa podpira vse, kar leze in gre, pa le — krkajo.

n Husa razpostavlja po izložbah, je ne-hvaležno delo. Kdor tega ne verjame, naj popraša g. Laha, trgovca v Ložu. Morda je imel gospod Lah pri tem plemenite namene. Najbrže je hotel z izpostavljenim krivoverskim Husom popraviti pri Ložanih tisto »poneumljenje«, katero po njegovem mnenju povzroča »Domoljub«. Dobre namene je imel torej bržkone gospod Franjo, a imel je tudi smolo. A tudi smola se lahko porabi. G. Franjo pa bo utegnila še posebno prav priti za to, da »zaflika« ž njo svojega raztrganega Husa.

n Predaval nam je dne 18. t. m. v izobraževalnem društvu njega tajnik tov. Lavrič. Govoril je o pomenu dobrega tiska in dobrih časopisov. Predavanje je bilo važno zlasti vsled tega, ker se je na njega podlagi razplel razgovor, kako bi se po nekaterih vaseh ustanovili bralni krožki. Kak bo uspeh, pokaže bodočnost.

n Pri prihodnjem predavanju pride na vrsto pa ženski spol. Dne 2. decembra priredi izobraževalno društvo predavanje samo za ženske. Dekleta in žene le v obilnem številu k svojemu predavanju! Vstop je prost članicam in nečlanicam.

Od Pivke.

n Dve nezgodi. Na cesti blizu Trsta se je vsled padca iz voza ponesrečil posestnik Gašper Abram iz Palčja. Ta je peljal v Trst oglje. Ko je hotel iz voza stopiti, se mu je spodrsnilo in je dobil v tem tako poškodbo, da je umrl v tržaški bolnišnici. — Zadnje viharo vreme je šel med Št. Petrom in Veliko Pristavo okrog 60 let stari Jakob Zele, po domače Brgoč iz Klenka proti domu, s praznim vozom. Hotel je nanj sesti, da se nekoliko odpočije. Razpeti dežnik in vihrava sapa pa sta pripomogla, da je padel preko voza in dobil hude notranje poškodbe, da je čez dva dni umrl. Oba sta bila skrbna gospodarja in tudi dobra katolika. Naj počivata v miru!

n Umrla je v Baču 10. nov. 97letna vdova Marija Cvetnič. Tej revni in slabotni ženi je pustila starost vedno dober spomin pa tudi tak vid, da je še to leto sama pri šivanju iglo z nitjo udela brez očal.

n Zagorskim »faralom« je veter glave odnesel. S tem je provzročena nekaj smeha, nekaj jeze, škode pa ne posebne. Če vas nima sredstev za petrolej, potem tudi »faralov« ni treba.

n Novi organist v Št. Petru zbira pevske zборе. Oglasilo se je že nepričakovano veliko število fantov in deklet. Le korajžo Šempeterci! Lepega petja je pri vas posebno potreba.

n V klobase podelali bi radi »Narodovi« klobasarji šempeterskega č. g. kurata, to vsled tega, ker se je v navzočnosti 700 — pardon sedmih — udov »Ciril-Metodove družbe« potegnil za čast in ugled »družbe sv. Cirila in Metoda.« Kaj neki si bodo ti ljudje še izmislili!

Zagorsko pevsko društvo se bo menda polagoma spremenilo v »pivsko« društvo. Da da, tudi zagorskim »izobražencem« je smer ista kakor vsem liberalcem, namreč — ljudstvo podivjati in poneumiti.

n Prošnja, da bi se vaški župani volili tako kakor ukazuje občinski zakon v § 13, se je odposlala oblastem iz šempeterske občine. Ne bo škodovalo, ako oblasti uvažujejo to stvar, kajti do sedaj vladajoči »gospodarski odborniki« so jo že skoro povsod tako zavozili, da nimajo več zaupanja, brez zaupanja pa tudi pravega reda ni mogoče vzdrževati, tem manj še, če ni vse zakonito urejeno.

n Podrobnosti. Zadnji vihar je kakor drugod, tudi pri nas strehe prenaresal, opečnatim je pustil luknje, slamnatim pa poleg luknji tudi »pušcelce«. — Pivka je letos po dvanajstem deževju izstopila. Tako nagla je malokdaj. — Sneg smo videli po gorah le 27. septembra, tudi snežnik nima še snega. — Na dan sv. Martina se je ublažilo vreme. Dnevi do 16. nov. so popolnoma jasni, le burja pripravlja ušesa na zimo.

n Še nekaj. Stari naš novičar je prišel iz Rima — seveda z onega, kakor na veliko soboto zvonovi — zato bo pa sedaj toliko marljiveje in še marsikatero pivsko zagodel.

n V Trnji so dobili v cerkvi polovico novih klopi. Druga polovica je obljubljena do adventa oziroma do Božiča. Bodemo videli, ali bode podjetnik mož beseda.

n Novi oltar sv. Trojice dela gospod Vurnik v Radovljici in ima biti izvršen do majnika prihodnjega leta. Ravno tako izvršuje isti novi glavni oltar za podružnico v Palčji. Težko pričakujemo novih oltarjev!

n Za novi oltar so darovali letos: Urša Zele 10 K, gospod župnik Nikola Križaj 10 K, Gašper Česnik iz Amerike 10 K, Franc Zele iz Amerike 10 K, gospod dekan Miha Tavčar 10 K, Pavel Pavlovič iz Amerike 10 K, Jožinovi 20 K, Janez Vidrih nabral v Ameriki 75 K, Jurij Smerdel iz Amerike 4 K, Klenjani

nabrali v Ameriki 75 K, Smodnikovi iz Amerike 15 K, Muhovi iz Amerike 15 K, gospod župnik Janez Lovšin 4 K. Bog vsem obilno povrni in novih dobrotnikov nam nakloni.

n Umrl je v Trnji fant Anton Bergoč, najstarejši v duhovnji, star 90 let. Bog nam daj tako pridnih fantov. Svetila mu večna luč!

n Popravili so tudi v Trnji pokopališče, oziroma razširili. Lepo okusno je sedaj. Za novi križ zložili so ljudje sami. Izdelan je v Gradcu pri firmi Juhasz — železen polyhromiran. Ob priliki bodočim pokopališču oziroma novi križ blagoslovili.

Iz trnovskega okraja.

n Z letino smo še precej zadovoljni. Le sadja se ni nič dobilo. Seno, zelje in repa se kaj pridno izvažajo na Reko.

n Morilko, ki je tja poleti umorila svoje dete in so jo našli zemonski otroci ob košnji, so dobili vendar le v pest. Sodili jo bodo v Gospiču.

n Trgovina Cvetnič je prišla v druge roke.

n Postajenačelnik na trnovskem kolo-dvoru, katerega je »Notranjec« v zvezde koval, kaj rad sitnari. Tukajšnji trgovci so se že dogovarjali, da bi se pritožili naprej. Dva uslužbenca železnična pa nameravata baje izstopiti iz službe.

Kaj je nespametneje

in večje obsodbe vredno, kot da se kdo čuti bolnega, ne da bi kaj ukrenil proti temu, ako ga utruja vsako najmanjše delo in jame izgubljati že ves pogum. Tu je Scott-ova emulzija med. ribjega olja in apnenost ter natron fosfat najboljše in najgotovše sredstvo, da se okrepi in na novo poživijo telo in živčevje. Scott-ova emulzija vsebuje le najboljše kakovosti snovi, je nedosežno tehniško hranilo in da naglo novo moč in življensko silo.

Ribč z velikim doršem je poročstvo za pristen Scottov izdelek.

Kdor se sklicuje na naš list in pošlje 75 vin v znakah, mu pošlje steklenico za poskušnjo 2184 XI 1

Fron Steinschneider, lekarnar

Dunaj IV., Margaretenstrasse 31/92.

Gena izvorni steklenici 2 K 50 v.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Vsak bolnik skuša pred bližajočimi se prazniki svojo bolezen odpraviti ali vsaj olajšati. Žal da izvolijo mnogi napačna sredstva, in namesto da izboljšajo le poslabšajo bol. Da es to prepreči, uporabljati se mora stara, preizkušena domača zdravila. Taka zdravila so, kakor splošno znano, balzam in centifolijsko mazilo lekarnarja Thierryja, ki imajo, ako se pravočasno porabijo, gotov uspeh, olajšanje bolečin pri koliki, želodčnem kataru, krčih, kašlju, bolečinah v prsih, influenci itd. Berite inšert in naročite ali naravnost od lekarnarja A. Thierryja v Pregradi pri Rogaški Slatni ali zahtevajte izrecno ta sredstva v zalozah. Stane pa franko z zabojem vred 12 majhnih ali šest dvojnatih steklenic ali ena velika specijalna steklenica 5 kron, 2 lončka centifolijskega mazila 3 krone 60 vin.

Kot božično darilo dobi vsak čitatelj tega lista ponoči svetečo železniško budilko ali Roskopj-uro v vrednosti 5 K s stenskim kole-darjem s košaro zastoni, kdor do 15. decembra naroči blaga nad 30 K. Zahtevajte takoj cenik pri Maks Böhnle, urarju, Dunaj IV, Margarethenstrasse 27.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 29. novembra 1906.

Loterijsko sročke.

Dunaj, 10. novembra	64	29	7	20	65
Gradec, 17. oktobra	34	24	71	77	53
Trst, 27. oktobra	61	77	14	19	18
Linc, 16. novembra	58	2	34	86	83

Kranjska tov. lanenega olja

Zabret & Huter v Kranju

priporoča 2307 11—6

lanene tropine (preše)

najboljše kakovosti v vrečah po 50 kilog. in

sladko laneno olje.

Opomni! Je, da je laneno olje mrzlo stekano, nima v sebi nikatega albumina in je ravno raditega, najboljše kakovosti. V kolikor pa je laneno olje boljše brez te sestavine, v toliki meri pridobiva s to sestavino laneno tropino. Analiza lanenih tropin znaša: 40—41 % surovega proteina (beljakovin) s 9—10 % olja, po analizi št. 1901 c. kr. poljedelsko-kemičnega preiskovališča na Dunaju.

Vljudno se priporoča

trgovina s klobuki in čevlji

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg šte. 10.

Velika zaloga. — Solidno blago — Zmerne cene. . .

2178 52 8

BRAZAY
FRANCO-ZGANJEVO MILO

neprimerno najboljše na ohranjenje kože

Brazay-Francovo žganje

lajša vse bolečine pri trganju in revmi.

Eau de Cologne de Brazay

ideal vseh toaletnih sredstev. — Dobiva se povsod. IV 7818—6

Brázay Kálmán, Wien. III./2. Löwengasse Nr. 2.

Kašelj, katar, obolenja, bolečine v prsih, sleze, potenje, grgranje, so večkrat predznaki najnevarnejšega sovražnika našega zdravja, grozovite

tuberkuloze!

Zlo se mora zatreti v kili, in ako se je že vselilo, je treba tem večjega truda, da se je premaga in v to svrhu služi na angl. razstavi z zlato svetinjo in častno diplomu odlikovani, od mnogih zdravnikov priporočeni 315 40-18

Halapi-jev

TUBERIN

ki tuberkulozo v resnici premaga, odpravi kašelj, omiljuje bljuvanje krvi, razredčuje slez. — Kdor se hoče osvoboditi tega zla, ali se ga obraniti, naj rabi in naroči eno vzorčno stekl. za 3 K, ali eno veliko stekl. za K 5'—.

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko:

Lekar. „pri apostolu“ Budimpešta
Josefsring 64/45.

Iz prve roke

zato je mogoče, da je naša božična priložnostna razprodaja še za čudovito nizke cene nastavljena.

15 m 84 cm šir. krkon tkanina, jako priljubljena	K 7-80
23 „ 78 „ „ Kanašas „ najb. kakovost „	11-—
23 „ 75 „ „ damast gradl. progast „	13-75
„ s cveticami „	14-50

20 m ostanki flanele za srajce izbran, perlino	K 7-20
20 m platneni celir - ostanki „	9-80
20 m barhant za obleke-ostanki „	11-20

Umirjeni kosovi za bluze, vez., v različ. barvah	K 2-60
„ „ „ iz mod. žam., zelo eleg	K 6-40

! Kompletne obleke !

iz modnega blaga po najnov. vzorcih	K 4-20 5-50, 6-—
iz kamgarna v vseh barvah „	5-50, 6-—
iz lodna za dame, zelo priporočilen „	6-—, 8-50
iz cibetina, gladek in po vzorcih „	7-—, 7-70, 11-50

1 jedilna garnitura s 6. servisi, belimi, z ličnimi cvetličnimi vzorci	K 4-80, 6-—
1 garn. za kavo, s 6. serv., bel. ali s pis. robovi	K 5-—

Žepni robci z robovi iz atasa, samo beji	K 1-35 ducat
Žepni robci za gospode, obrobljeni z ličnimi cvetličnimi robovi	K 1-90
Modni robci za dame, z eleg. robovi	K 3-—

Naročite takoj

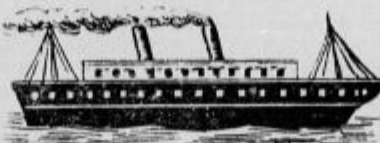
ker ta ugodna prilika traja vsled splošnega povišanja cen samo do novega leta.

Izbera vzorcev in ilustriran špecijalni cenik zastoj in franko. 2558 5-2

Krkonoška tkalnica **Heinke & Brod**

Dunaj, I., Augustengasse Nr. 2—D.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

„Cunard Line“ Trst-New-York je najprejpravnejša, najcenejša in najboljša pot iz Ljubljane v severno Ameriko, kar to ni dolgotrajne mornarice vožnje po raznih doloznicah, nobenega presegovanja ne prenočevanja in sploh nobenih postranskih stroškov mej potje. Parniki so prostorni, varni, kradni in snatni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik 2004 39

Andrej Odiasok, Ljubljana, Slomškove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Nove božične in noveletne razglednice

100 božičnih razglednic, vtisnjen barvotisk dobro izbrane	K 2-—
100 božičnih razglednic, simbol. slike, najfinjši barvotisk z zlatimi okraski, le novi vzorci	3-—
100 božičnih razglednic, zlato izdel., 20 vrst, najlepše in najboljše letošnje sezone	4-—
100 noveletnih razglednic, najbolj. izbranih, dobrodoča vrsta	2-—
100 noveletnih razglednic, razl. vzorci, okrašene z zlatimi žilami	4-—
1 zbirka za poskušnjo, 200 kom. božičnih in novelet. razglednic, dobro izbrane	6-—
100 kom. humorist. razglednic, toletne novosti	1-50
100 kom. transpar. zabavnih kart	2-—

Razpošilja se po povzetju. Ceniki zastoj in franko.

ADLER & ZEISEL, papirnica za luks. predmete
Dunaj II., Praterstrasse 66. 2559 2

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja 6 dni
izvirna prilika za potovanje je in ostane
z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki
Amerika 24.000 ton
Kaiserin Augusta-Victoria 25.000 ton
Rajski do sedaj veliki parniki z 8-12.000 tonami
Pojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig**,
Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi — pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd. itd.

Delovanje izborna, vspeh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od: 2443 20 2

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Učenca za pekovo obrt
sprejme takoj **Janez Novak, Šutna 13 Kamnik.** 2488 2

Postavno varovane vsako pomaranjo in ponatiskanje kaznivo.

Edino pristen je Thierryjev 2630 D balsam 52—53

iz z zeleno znamko „redovnica“.

Marceloona neprekinjeno

proti slabemu prebavljanju, krčem v želodcu, koliki, kataru, pranim boleznim, influenci itd. itd.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic ali ena velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5-— franko.

Thierryjevo certifikatno m^o .a. posred. znano kot non plus m^o a

proti vsem se tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in steklenim vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Progradi pri Rogški Slatini.

Bravura z izloči originalnih zabavnih pisem gratis in franko. V slovi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah

Preč. cerkvenim predstojništvom!

Priporočamo kot najcenejši, a elegantni tisk 11 cerkve, zakristije, veže, kuhinje in hodnike krasne

mozaične plošče

iz cementa v raznih barvah (do 6) in okusnih vzorcih po K 3—6 loco Ljubljana za 1 m². Imam tudi eleganten trotoar za pred in okoli hiše in cerkva. — Krasni so pokopališki križi iz mitranega marmorja.

Slav. čestnim odborom in podjetnikom priporočamo salogo cementnih cevi (6, 10, 15, 20, 25, 30, 40 cm notr. svetlobe) po jako ugodnih cenah, milne kamne, raznovrstne stopnjice, podboje, (bangerje), oklepe za okna itd.

Gg. kmetovalcem nudimo poleg imenovanega strošno cementno opeko, korita za prašice (od 6 K naprej), grobne okvirje in spomenike iz cem. marmorja, 6 centimeterske cevi (1 m po K 1-20) za napeljava vode mesto drugih železnih in lesenih cevi pri vodovodih, podstavke za pred vodnjake in drugo cementno blago.

Andrej Zajc

cementarna na Pečati, pošta Dol (Lusttal).
Ceniki in vzorci v naravi na zahtevo.

Združene tovarne za volnino prodajajo letos zopet izključno po meni okroglo 4000 kom. takozvanih

vojaških kočev za konje

za ceno le glid 2-20 komad in glid 4-20 za par (6 parov franko na dom) naravnost na lastnike koni. Ti debeli trajno trpežni koci so topli kot kozuhovina, temnosivi, okoli 150/200 cm veliki, torej lahko pokrijejo celoga konja. — Razložno pisana naročila, ki se izvirajo le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na Steiner-jovo komisijako raznošiljalnico združenih tovarn za koce, Dunaj II., Taborstrasse 27 g. — Za neugajajoče se zavežem vrniti naprej poslani denar. 2125 7

Mnogostevilna priznanja in naročila so došla od: vitez pl. Crarkowski, oskrbnikstvo graščine Labers pl. Stephanovič, veleposestnik Csendiak, baron Kollersperg, Kaltschmidsko graščinsko oskrbnikstvo, Klauzy pl. Poric, veleč. župnik Kogl Pinocz, veleč. župnik Raniowski v Stanislavczu, veleč. župnik Popescu Dzemic Krommer, posestnik v Liehtau in mnogi drugi.

Zaloga bališč za neveste.

Priporočljiva trgovina!

Najbolje in najceneje se kupi blago v veliki izbiri za ženske in moške obleke pri občeznani domači trgovini

Češnik & Milavec

(pri Češniku)

Lingarjeve ul. Ljubljana Špitalske ul.

Velika zaloga najnovejšega sukna, štofa, kamgrna, blačevine za moške obleke, za ženske obleke najnovejše modno, volneno blago v vseh barvah, perlini kambrik, saten, kotenina, pisana in bela, platno in mnogo drugega.

313 26 21

Zaloga bališč za neveste.

Nedosežne prednosti, brez konkurence, v ceni, najboljše, najmodernejša in res 2011 20-11

precizijaska ura je intakt
iz jekla, srebra in zlata
pri vsakem urarju. -

„Slava Mariji“

ob tristoletnici Marijine družbe se še vedno dobi v „Katol. bukvarni“ v Ljubljani po 40 v. izvod

Krila za dame

Wien gl. 2-60

gl. 2-60

(prav po podobli)
natančno vmerjena,
naj. kroj, iz prima
tirod lodnasive, drap
zelene, olivne, teget-
hi i, črne barve, ka-
kor tudi iz izbr sukna
za gospode, karle in
prog. zelene, olivne
in drap barve.

gl. 1-95 konkur.
skilo, lepo levrš. in
zelo prim. za strupac
z viliim vrhnim na-
šivom iz trdn. lodna
v vseh barvah, ali iz
ksir. sukna gl. 1-95.
Vsko krilo se izgo-
tovi posebej, natan.
po poslani meri, ni-
kako tovara delo. Za
moro zadost. prednja in zadnja
dolžina, čez pas in v
bok. Pošilja po povzetju. 2550 2

Pri veliki izdelovalnici kril

H. Auer, Dunaj IX/2 Nussdorferstr. 3 D 1.

**Zadružna mlekarina
v Gorjah pri Bledu ponuja
čajno surovo maslo**

(Theebutter) najfinejše kvalitete franko
2 K 60 kilo. Ponudbe na naslov zgoraj
imenovane mlekarne. 2520 3-2

Izjava.

Jaz podpisani Jakob Gorjanc, posestnik na Primskovem pri Kranju, obžalujem, da sem Ivana Graizerja, posestnika in trgovca z vinom na Klancu pri Kranju, razžalil z neosnovanimi govoricami glede njegove trgovine. Priznam da nimam poštenosti Ivana Graizerja prav ničesar oporekati in **prekličem** vse svoje žaljive besede, zaradi katerih me je pri sodišču v Kranju tožil.

Zahvaljujem se mu, da mi je na mojo prošnjo odpustil proti temu, da plačam dijaški kuhinji v Kranju 100 K in njegove stroške.

2591

Jakob Gorjanc s. r.

Stanje vlog 30. jun. 1906:
čez 12 milijonov kron.

Preje: Gradišče 1, sedaj:
Kongresni trg 2, I.

Denarni promet 30. jun. 1906:
čez 27 milijonov kron.

Lastna glavnica K 252.865.93.**Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!****Ljudska posojilnica**

sprejema hranilne vloge vsak delav-
nik od 8. ure zjutraj do 1. ure po-
poldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako, da
sprejme vložnik od vsacih vloženih
100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. junija 1906: K 12,485.874-93. Denarni promet v letu 1906: 54,418.440-28.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.
Za nalaganje po pošti so poštomhranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 30. junija 1906.

2617 D 26-24

Dr. Ivan Susteršič,
predsednik.

Josip Šiška, stolni kanonik,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, župan, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano,
Anton Kobi, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. Karol Kauschegg, veleposestnik
v Ljubljani, Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju, Ivan Kregar, svet. trg. in obrtne zbor-
nice v Ljubljani, Francišek Leskovic, zasebnik in blagajnik Ljudske posojilnice, Ivan Pollak,
tovarnar v Ljubljani, Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani, Fran Povše, vodja,
dež. odbornik, drž. in dež. poslanec, grašak itd., Greg. Slibar, župnik na Rudniku.

Najboljši in najcenejši ameriški motor za bencin

za kmetijo in obrt, od dve do pet konjskih moči. Jednostaven, za-
nosljiv, trpežen in popolnoma samodelujoč. Cena od K 1350 do K 3200.
Vsaki del motorja se lahko zamenja, ter si vsakdo popravila lahko sam
2616 D 26-24 preskrbi. — Dobivajo se najboljše pri

Karol Kauscheka nasl.

Schneider & Verovšek
Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Tudi vsi poljedelski stroji kakor: mlatilnice, slamorez-
nice, vrtila, čistilnice, mlini za sadje in grozdje, preše itd.
Traverze, cement, štorja, okovi in orodje za vsako obrt.

Ceniki na razpolago.**Schicht-ovo
milo je najboljše!**

Glej fara gleda cela 2441 1 d
Na oblačila bela,
Brez lukenj, nezakrpana,
Le Anka naša jih ima.
Ker milo je od Schichta vzela,
Ji vsaka nit ostane cela.

Za nagluhe.

je Ploberjev novo-
zoblj. slušni bob-
nič neobh. potre-
ben. (Patent v vseh
kult. drž.) Z vel. uspe-
hom se rabi, ako šumi
po ušesih in pri ner-
voznem boleju
ušes. Kdor ni po-
pol. gluha, dospe skoro
do popoln. sluha. Ne-
porušljiv in skoro neviden, ako se nosi v ušesu.
Tisoči v rabi. Mnogo zahvalnic od gospode in
zdravnikov. Pošilja se, ako se pošlje denar naprej
ali povzame. 1 komad 10 K, 2 komada 18 K. — Pro-
spekt s priročali zastoji. 2589 3—1

C. POEHLMANN, Königinstr. 4, München W. 44,

Moja soproga je 5 let čutila hudo šumenje po
ušesih in je malo slušala; po komaj trimesečni po-
rabi Vašega slušnega bobniča je na skoro popolno
ozdravljena, in Vam z radostjo sporočam, da sedaj
po preteku petih let zopet čuje tikatakanje ure. Po-
trudil se bom vedno najtopl. priporočati Vašo tako
koristno iznajdbo in dal na željo rad vsakomur
pojasnila. Ulm, O. K.

Klauserjev

„Triglav“

je najbolj zdravilno
vseh škrlcev.

Pravi in pristni Triglav

Izdeluje edinole

J. KLAUER, Ljubljana.

Trgovina z oblačilnim blagom!

Marija Rovšek

Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 35
nasproti „Tišlerjeve gostilne“. Največja za-
loga izgotovljenih oblek, zimskih sukenj in havelokov
domačega izdelka. — Velika izber klobukov,
kovčegov, dežnikov, čevljev, perila in raznega
druzega blaga. — Ker dobivam blago naravnost iz
tovarn, mi je mogoče postreči z najboljšim in svežim
blagom po najnižjih cenah. Priporočam se prav toplo
preč. duhovščini, p. n. občinstvu iz mesta in dežele,
posebno vsem potnikom, ki odhajate v Ameriko ali
prihajate nazaj. — Predno si nakupite obleko, ogledajte
si mojo zalogo in prepričali se bode, da prodajam
najboljše blago po zelo nizkih cenah, brez konkurence.
Z velespoštovanjem 1907 7

Marija Rovšek, trgovka
Kolodvorske ul. 35, nasproti „Tišlerjeve gostilne“.

Največja zaloga železnine, traverz,
železniških šin, cementa, štorij za strope,
strešne pločvine in lepenke, slamoreznic,
mlatilnic, gepelnov, čistilnic, preš za grozdje
in sadje, plugov in bran

v Ljubljani, na Marije Terezije cesti št. 1.
(zraven „Figabirta“ in na

Valvazorjevem trgu 6, naspr. Kržižanske cerkve.

Ondi se dobijo železni nagrobni križi, pumpe
in cevi za vodo, vino in gnojnice, kotli za klajo in
žganje, štedilniki in peči, kuhinjska oprava, železne
ročno-povlečene grablje, ose, potrebščine za mle-
karne, ter razno orodje za kovače, ključavničarje,
kleparje, zidarje, tesarje in mizarje. Točne potrebe
in zmernih cen zagotavlja 1886 19—13

Fr. Stupica, trgovec.

Fran Zeman, Ljubljana

Poljanska cesta 24 in v tovarni pri živinskem
sejmu. — Skladišče hvalno znanih gepelnov, sla-
moreznic, klinj, mlatilnic, motorjev za žage in
mline, tromb in cevi za vodovode, ter vseh po-
trebščin za kmetijstvo! 2323 7 6

Nizke cene!

Zajamčeno blago!

Apofag

odstrani zanesljivo v

2 dneh brez bolečin kurja očesa,
bradavice in žulje. Proti vpo-
slatvi 1 krone 20 vin., 3 kom. 3 K
franko, pošlje takoj lekarn. „Ein-
horn“ v Welsu 13, na Gor. Avstr. 2306 6—6

horna v Welsu 13, na Gor. Avstr. 2306 6—6

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

(registrovana zadruga z neomejeno zavezo)

sprejema hranilne vloge od vsakega, če je njen ud ali ne, ter
obrestuje po

4 1/2 %

na leto. — Obresti se pripisujejo glavnici koncem vsacega
leta brez posebnega naročila.

Rentni davek plačuje posojilnica sama, ne da bi istega
odtegovala vlagateljem.

2457 5—3

I. kranjsko podjetje za umetno stek-
larstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnola,

Dunajska cesta 13a, poleg Figovca

se prip. roča prestatiti duhovščini in p. n.
slavn. občini u za napravo cerkvenih oknov
z umetnim steklarstvom ali slikane na steklo,
stavbenih del, napravo okvirov, itd. itd. —
Ima tudi v zalogi različno porcelansko in
stekleno posodo za namizje gostin in za-
sebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih ce-
nah. Nariši, ceniki in proračuni na za-
htevo zastoji, mnoga spritevala za dovršena
dela so cenjenim odjemalcem v ogled na
razpolago. 1804 52—15

Dva pripravna dečka

ki bi imela veselje do vrtnarstva, se takoj sprj-
meja pri **J. Wider,** umetni in kupčjski vrtnar.
Ljubljana. 2599 1

Potniki v Ameriko

kateri želijo hitro, sigurno, pošteno voziti, si kupijo
svoje šifkarte le pri domači družbi

Austro-Amerikana

katera s svojimi najnovejšimi in najlepšimi elek-
trično razmetljenimi parniki direktno iz Trsta
po mirni Adriji, mimo lepih dežel Italije, Španije
itd. brez presedanja, do konca pota pod avstrijsko
vlado zavaruje, svoje potnike spremlja in tudi
100 kg prtljage prosto dá. Obrniti se je treba le
na domačega agenta 1697 D 17

Simon Kmetec v Ljubljani, Kolodvorske ul. 26.

Odhod parnikov vsak teden.

Sirolin

Povečuje slast do jedi in teže telesa,
odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja,
močno potenje. 2209 D 44—27

Priporočajo vsak dan pri
pljučnih boleznih, katarh
oslovskega kašlja, škro-
fulozi, Influenca
mnogoštevilni profesorji in zdravniki.

F. Hoffmann - La Roche & Co.,

Basel (Švicar).

„Roche“

Dobiva se z zdravniškim receptom po
4 K steklenica.

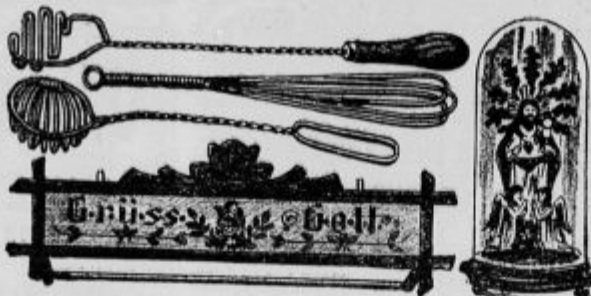
Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, pro-
silmo zahtevajte vedno: izvirni zavitek „Roche“.

Stepalnik, žličar za omoke, priprava za krompir vse 3 komade za 25 kr. Držalo za brisačo, umetno izrezljano in vezeno s steklom 25 kr.

Revolucijo

je provzročila velikanska kupčija naštetih stvari po 25 kr. Da omočim tudi onim, ki bivajo po deželi, nakup teh neverjetno cenih reči, sem izdal cenike z nekaj tisoč naslikanih stvari po 25 kr.; vsakomur poštine prosto, kateri

Izvozna hiša Hermann Auer, Dunaj, IX./2. Nussdorferstr. 3.—X. (krščanska trrdka).

Svete podobe v steklenem poklopu 15 cm višine, soke prekrasne 25 kr.

dobiva se tudi blago po višji ceni. Razpošiljam te cenike na zahtevanje poštane gotovo moj odjemalec. 2236 10—7

Izšla je Družinska pratika za leto 1907

S krasno barvano sliko Sveta družina na ovitku je najlepša izmed slovenskih pratik. Nje vsebina je zelo zanimiva in raznovrstna ter ima mnogo slik. 2381
Cena komada 24 vin.

Odjemalci na debelo dobe jo mnogo ceneje pri naslednjih trrdkah v Ljubljani:
Prodajalna „Katolik. društva“, Auer, Korenčan, F. M. Schmitt, J. Kordik, A. Krisper, V. Petričič, H. Kenda, F. Iglíč in A. Turk.

Dobiva se in zahteva naj se v vseh trgovinah na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, v Istri in na Goriškem. 5—3

Učenca

za kovaški obrt od 14. do 16. leta sprejme takoj **Jožef Kogovšek**, kovaški mojster, Dravljice, p. St. Vid n. Ljubljano. 2610

Učenca,

sposobnega za kovaški obrt, poštenih staršev, sprejme takoj 2609 1—1
Mihail Hromec v Sneberjih, p. Dev. Mar. v Polju

2 enonadstropni hiši

se prodasta pod zelo ugodnimi pogoji. Več pove lastnik na **Trnovskem pristanu št. 14** v Ljubljani. 2376 10—5

Sekire in plenkače

iz najboljšega jekla, lastnega izdelka, kakor tudi drugo kovaško orodje priporoča 2581 2—1
Franz Kermelj, kovaški mojster v **Hotovljah**, p. Poljane nad Škofjo Loko.

Božidar Umráth, komanditna družba tovarna za poljedelske stroje, železoliv. in izdelovalnica kotlov. **Vysočan-Praha-Češko.**

Priporoča svoje najbolj sloveče poljedelske stroje vseh vrst, posebno stroje za sejanje in mlatilnice.

Zastopniki se iščejo pod ugodnimi pogoji. 2592 4—1

Deček iz poštene hiše

s primerno šolsko izobrazbo se sprejme takoj v učenje v trgovino z mešaním blagom 2603 3—1
Levstek & Mikolič, Šodražica, Dolenjsko

Išče se dekla v župnišče na Dolenjskem.

Oskrbovala bi malo gospodarstvo. Osebe z g'lednega življenja naj pošljejo ponudbe na upravníštvo „Domoljuba“ v Ljubljani. 2604 3—1

5000 ur zastonj

V svrhu reklame za naše ure in razširjenja našega bogato ilustriranega cenika more dobiti vsak gospod ali vsaka dama pravi fino 2584 1
remontoir-uro s sidro za gospode ali dame zastonj. Pošljite svoj naslov in pridelite 30 vin. v znakah za poročila in troške na Exporthaus „Delt“ v Lugano, Švica. Dopolnje se tudi slovensko. Pisma v Švico 52 vin.

IVAN PERDAN, Ljubljana, Cesarja Jožefa trg, priporoča: Ciril-Methodovo cikorijo

najboljše kakovosti v izvirnih zaboječkih, in

1 orig. zaboječ 80 zavojev 54 K, 2% popusta. 2450 10—4

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta 19

v Ljubljani

Dunajska cesta 19

v Medjatovi hiši v pritličju

sprejema: 1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zavarovanja zvonov proti poškodbam, in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaji za življenje in nezgode.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod jako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavlja spoštovane osebe za ta zaupni posel. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost. 38 D 24—22

Edina domača zavarovalnica! Svoji k svojim!

Kovrte s firmo

Izdelane postelje

priporoča

Katoliška tiskarna

Izrednega postelnega izdelka! Prav dobro napolnjeno. Perica ali blazina, 180 cm dolga 116 cm

široka K 10—, K 12—, K 15— in K 18— 2 metra dolga, 140 cm široka K 14—, K 16—, K 18—, K 21—. Zglavnik 80 cm dolg, 58 cm širok K 3—, K 350 in K 4—, 90 cm dolg, 70 cm širok K 450 in K 5—, izdelan tudi po kakršnikoli drugi meri. 3 delni modroci iz žime za 1 posteljo K 27—, boljše K 33—. Pošilja se poštne prosto po povzetju od K 10— naprej. Zamenja ali nazaj se vzame proti povrnitvi potnih stroškov. 6—3 Benedikt Sachsel, Lobes 610 pri Plznu na Češkem. 2499

Ceno češko perje

1 kg novega si-vega skubljene-gega dobrega gosjega perja K 2—

boljšega K 240, 1 kg. belega skubljene-gega podob. K 360, K 5— : 1 kg najfin. snežnobelega skublj. K 640, K 8—. Razpošilja se po povzetju. Pošiljate nad 5 kg franco. Zamenja dovoljena. S. Benisch, Dešenice, št. 71, Češko. 2498 10—3

Prav zastonj brez vsakega plačila

dobi za božično darilo ponoči se bliščečo železniško budilko ali Roskopfuro v vrednosti 5 K poleg lepega stenskega koledarja s košarico, vsak ki naroči do 15. decembra blaga črez 30 K. - Zahtevajte torej takoj moj cenik z 2000 podobami zastonj in franko. Telefon 3523. Maks Böhnel, urar, Dunaj IV., Margaretenstr. 27.

Ne kupite nobene ure

dokler niste prejeli mojega vsilkega cenika!

gld. 1:50 gld. 3:50

niel. Roskopf ure . . . gl. 1:50
Goldin . . . 2—
srebrne . . . 3—
z dvojnimi pokrovom . . . 4—
s 8 zreb. . . 5—
plosk. i. klene ure . . . 3:50
amer. Goldentle . . . 5—
prave Roskopf-patent . . . 3:50
prave Omega . . . 9:50
zreb. oklopne verižice . . . 1—
tákaratne zlate ure . . . 8:50
tákaratne zlate veriš. . . 10—
tákaratni zlati prstani . . . 2—
stenske ure od . . . 2:80
z bitjem liki zvonu . . . 4:50
z godbo . . . 6—
z kukavico . . . 2:50
kuhinjske ure . . . 1:20
budilko . . . 1:20
ponečile tefe . . . 1:50
z dvojnimi zvoncem . . . 1:75
budilko z bitjem in zvonjenjem liki zvonu . . . 2:50
Triletno písmo o jamstvo, za neprimerno donar nazaj.
Razpošilja po povzetju.

Maks Böhnel

2388 urar 20—5

Dunaj, VI., Margarethenstr. 27 (vlastni hiši)

Zahtevajte moj cenik z 2000 slikami zastonj in poštne prosto.

Naravni dobri brinjevec

1950 D se dobi pri 8—7

L. Sebeniku v Sp. Šiški.

Ceno češko posteljna perje

1 kg novega skubljene-gega K 9:60, boljše K 12— belega, jak-mehkega, skubljene-gega K 18—; kron 34— snežnobele-gega, mehkega, skubljene-gega K 30—; kron 36—. Pošilja se franco proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi potnih stroškov. Benedikt Sachsel, Lobes 155 2501 p. Plzen na Češkem

Vživajte „Florian-a“

ki razveseljuje, krepeča in pomaga. 2537 52-2

Moderni recepti za kuhinjo so vsakdanja potreba.

Dobe se le z vsakdanjo rabo

Ceres jedilne masti.

Tovarna hranil „CERES“ razpisuje tekmovalje v kuharskih receptih z dobčki v skupnem znesku 15.000 K. 2313 V c Natančnejši pogoji se izvedo pri vsakem boljšem trgovcu brezplačno. - - -

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta!

Najcenejša, največja eksportna trdka!

H. Suttner, urar, Ljubljana

Mestni trg nasproti rotovža prej v Kranju priporoča svojo veliko zalogo finih švicarskih ur, brilantov, zlatnine srebrnine v veliki meri po najnižjih cenah.

V dokaz, da je moje blago res fino in dobro, je to, da ga razpošiljam po celem svetu. Na stotine pohvalnih pisem je vsakomur prostovoljno na ogled, da se lahko sam prepriča. 1821 19—1

Prosim, zahtevajte veliki, novi cenik, ki se pošlje zastonj in poštne prosto. - -